تجهیز د روزنې په پرتله ډېر مهم دی

په ګډون د ناټو غړي هېوادونه به افغان ځواکونو ته تجهیزات برابروي، چې په دوی کې هلي کاپټرې او زره‌پوښ ټانکونه شامل دي. د افغان ځواکونو تمویل او تجهیز ترڅنګ ډېر مهم دي. چې موږ دغه ژمنې پوره کړې وي. یوه اونۍ وروسته چې د ۲۰۱۵ کال د جنورۍ میاشتې په لومړۍ نېټه له افغانستان کې د کلک ملاتړ په نوم نوی ماموریت پیلوي، چې له مخې به یې ۱۲ زره بهرني سرتیري په افغانستان کې پاتې کېږي او افغان ځواکونو ته به روزنه او مشوره ورکوي. د ناټو ملکي استازي وایي، تر اوسه پرېکړه نه ده شوې، چې نوی ماموریت به یې څومره دوام وکړي. د ناټو دغه چارواکي وایي، په اصولو کې د دوی دغه ماموریت به بشپړه توګه غیر جګړه‌ییز دی او پاتې کېدونکي عسکر به یې په جګړو کې برخه نه اخلي. خو د ځینو راپورونو په اساس په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي ځواکونه کولای شي، د افغان حکومت په غوښتنه او مشوره په یوځای عملیاتو کې هم برخه واخلي. د ناټو ملکي استازي په داسې حال کې د افغان ځواکونو په تجهیزېدو ټینګار کوي، چې په دې وروستیو کې د حکومت د وسله والو مخالفینو فعالیتونه زیات شوي او د کوټې په ...

۲ وروسته امریکا خپلسري عملیات نه شي کولای

... چې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې یوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي

راډیوته ویلي: له ۲۰۱۴ کال وروسته امریکا په افغانستان کې خپل سري عملیات نه شي کولای. ښاغلي وزیري زیاته کړه، د افغان ځواکونو په غوښتنه امریکایي سرتیري په جګړه

ځواکونه عملیات کوي مخې دا چې که له ۲۰۱۴ کال وروسته د بهرنیانو ځواکونه په افغانستان کې هم وي، که چېرې افغان ځواکونه ورته ضرورت ولري، دوی به مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د ترهګرۍ او اورپکۍ پر ضد د درېدو سخته اړتیا

یوه اوونۍ وړاندې، تېره سې شنبې، په پېښور کې پر یوه ښوونځي اوږو ولاړه ستر برید تر سره کړ، چې په لړ کې یې څه ناڅه ۱۵۰ کسان ووژل شول، چې له ۱۳۰ ډېر یې د ښوونځي زده کوونکي وو او بریدګر هم له سخته یو ژل شول. دا برید لکه په شنه اسمان تندر و او پاکستان د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر د هغه برید ګوندي وباله، چې پر امریکا تر سره شو او په کې ناڅه درې زره کسان ووژل شول. د پېښور دا برید افغان حکومت په سختو ټکو سره وغانده، په اصل کې د دغه برید د قربانیانو له کورنیو سره ټول دردمن دي په تېره بیا افغانان، چې د دا ډول ترهګرۍ قربانیان دي. دا برید پر هغه ورځ تر سره کېږي، چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني پکتیکا ته تللی او د دغه ولایت په یحیی خېلو کې د هغه ترهګر برید له قربانیانو سره همغږي کوي، چې څه موده وړاندې د والیبال پر لوبو وشو او سلګونو کسانو ته یې مرګ ژوبله واړوله، د هغه برید ټول قربانیان ملکي وګړي په تېره بیا ماشومان وو، بل دا چې پر کونړ څه ناڅه درې زره وسله وال برغل کوي، چې له قبایلي سیمو پېړۍ را اوښتي دي، اوس د کونړ دانګام له سخت مقاومت سره مخ ده. د پېښور له برید یوه ورځ وروسته د پاکستان د پوځي، استخباراتي او ډیپلوماتیک مشران په ناڅاپي سفر کابل ته راغلل او له ولسمشر محمد اشرف غني او په کابل کې د ناټو له مېشت عمومي قوماندان سره یې وکتل، داسې ویل کېږي، چې هغوی داسې مدارک وړاندې کړي، چې ګنې دا برید له افغانستانه پلان شوی، خو داسې نه ده بلکې افغانستان تر دې معتبر اسناد په لاس کې لري، چې پر افغانستان ټول بریدونه له ډیورنډ کرښې پورې غاړه کې پلانېږي او د حقاني شبکې په څېر د ګڼو ترهګرو او اورپکو ډلو تر شا بېلابېلې شبکې او ډلې ولاړې دي، خو په پېښور کې پر ښوونځي د برید پړه پاکستاني طالبانو پر غاړه اخیستې ده. دا برید ښايي د پاکستان له ډېرو تاریخي پېښو سره هم تړاو ولري، نو پاکستاني چارواکي باید د دغه برید تر شا لاسونه برښنډ کړي لومړی باید پلټنه وشي، چې په هغه ورځ د دغه ښوونځي، چې په کې د پوځیانو زامن پر زده کړه بوخت وو، کوم اداري کسان، ښوونکي او زده کوونکي غیر حاضر وو، آیا کوم دا ډول کسان او زده کوونکي ناروغان وو، کوم دا ډول کسان او زده کوونکي د اپنډیکس او یا نورو ورته عادي ناروغیو په پلمه یوه یا دوې درې ورځې مخکې عملیات شوي وو؟ دا پلټنې ښايي د برید تر شا د ډېر لاسونه برښنډ کړي. د برید نور اړخونه هم د اندېښنې وړ دي، ځکه سینډیان او بلوڅان عملاً له پنجابه ازادۍ غواړي او قرباني ورکوي، ځکه د کراچۍ او ګوادر بندرونو د عوایدو غوښنه برخه پنجابیان وړي او د بلوچستان پر زېرمو هم له پنجاب سره سخت اختلافونه دي، که دا برید د سپټمبر د یوولسمې ګوندي ګڼل کېږي، چې د امریکا په څېر به پاکستان هم تر ډېره پر افغانستان په ځانګړې توګه کونړ د برید پلمه تر لاسه کړي، نو ستره تېروتنه کوي، کونړ د افغانستان لپاره ډېر مهم دی او چا ته به اجازه ورنه کړي، چې لاندې یې کړي او په دا ډول پلمو په افغانستان کې نیابتي جګړې روانې وساتي، موږ دا برید چې تر شا یې استخباراتي لاسونه دي په کلکه غندو، خو له پاکستانه غواړو، چې د هغې ترهګرۍ او اورپکۍ پر ضد ګامونه پورته کړي، چې په دا ډول بریدونو یې پاکستان، افغانستان، سیمې او نړۍ ته ګواښونه را ولاړ کړي دي.

د کورني او بهرني سیاست شنني

د افغان حکومت رسمي وېبپاڼو بریدونه د سختې اندېښنې وړ دي

هدایت الله نوري

ریپوټونه وايي، چې د افغان حکومت ګڼې رسمي وېبپاڼې تر بهرني برغل لاندې دي. د افغان حکومت پر څو وېبپاڼو لکه د بهرنیو چارو، مالیې، پوهنې، سوداګرۍ او صنایعو، عدلیې او د ښځو د چارو وزارتونو پر وېبپاڼو او ان د مخابراتو پر وزارت د انټرنېټي غلو له خوا برغلونه شوي دي. د انټرنېټي امنیت یوه امریکایي اداره وايي چې د افغانستان د حکومت رسمي وېبپاڼې ورانکارې سافټ ویرونه یا مال ویرونه لري. په امریکا کې د معلوماتي ټکنالوژۍ د امنیت یا سایبر سیکورټي یوه څېړنیزه اداره وايي چې د افغانستان د حکومت په ګڼ شمېر رسمي وېبپاڼو کې یې داسې مضر سافټ ویرونه موندلي چې ښايي سرچینه یې په چین کې وي. «تریټ کونکټ» Threat Connect چې مرکز یې په امریکا کې دی، وايي، د دې ټولنې څېړونکو تېره اوونۍ د افغان حکومت د څو ادارو په رسمي وېبپاڼو کې یو وایروس وهلی فایل وموند. تریټ کونکټ وايي چې افغان حکومت د دغه مضرو سافټ ویرونو د مخنیوي لپاره هېڅ راز انټي وایروس پروګرام نه لري. د دې ټولنې د استخباراتي څېړنو د برخې مشر «رک بارګر» Rich Barger وايي: دا د هغو حملو لړۍ ده چې سږکال یې پر یوه امنیتي شرکت وموندله او هغه یې د چین استخباراتو کمپاین وباله. بارګر روېټرز خبري آژانس ته ویلي: د افغان حکومت د رسمي وېبپاڼو له لارې د جاوا سافټ ویر په وسیله ورو سي حمله د دسمبر په شپاړسمه په هغه ورځ وشوه چې د چین صدراعظم لي کېچیانګ د افغان حکومت له اجراییه مشر عبدالله عبدالله سره په قزاقستان کې وکتل. ویل کېږي، چې ښايي د چین استخبارات غواړي د افغان حکومت د معتبرو وېبپاڼو له لارې د دې ورانکارو سافټ ویرونو په وسیله پر نړیوالو اهدافو حملې وکړي. د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ وزارت هم دا بریدونه تایید کړي دي. دغه وزارت هم پر یو شمېر دولتي وېبپاڼو د انټرنېټي بریدونو خبر ورکړی دی. ددغه وزارت ویاند نصرت الله رحیمي ویلي چې لویو نړیوالو هکرانو د تېر دسمبر پر نولسمه د افغانستان پر مجازي فضاء برید کړی، او هغه یوه دوتنه (فایل) یې ګډوډ کړې، چې د افغانستان د وېبپاڼو د چلولو لپاره ګټه ترې اخیستل کېده. ښاغلي رحیمي وویل: په دغه برید کې د مخابراتو وزارت د معلوماتو مرکز په نښه شوی و، خو د وزارت مسلکي چارواکو په ۲۴ ساعتونو کې د برید مخه ونیوه. د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په داسې حال کې د دغه خبر پخلی کوي، چې دغه وزارت په تېرو څه باندې لسو کلونو کې د پام وړ خدمتونه تر سره کړي او لویې بریاوې یې لرلې دي، خو پوښتنه دا ده، چې هغوی ولې وروسته له هغه دا خبر خپور کړ، چې یوه امریکایي انټرنېټي شرکت د افغانستان د مجازي فضاء سیستم کمزوری وباله، او وویل چې هکرانو ددغه هېواد د دولتي وېبپاڼو په ګډوډولو سره چلېږ سیستمونه ګډوډ کړي دي. له دې وړاندې دا وزارت ابله خپلې بریاوې ستایلې او خبر خپرولو، خو د افغانستان د مخابراتو وزارت د معلوماتي ټکنالوژۍ یوه محکمې مامور محمد زبیر ورسرهي ویلي، نژدې درې کاله مخکې یې د افغانستان د مجازي فضايي سیستم په امنیت کې د څېړو نیمګړتیاوو په اړه د مخابراتو وزارت ته خبر ورکړی و، چې ان هکرانو له دغو نیمګړتیاوو په ګټې اخیستو سره دولتي سیستمونه ګډوډ کړي دي. خپرونه وايي، چې ښاغلي ورسرهي دا هم ویلي، چې په دا ډول بریدونو کې هکران چلیځو سیستمونو (Operating systems) ته ککړې دوتنې (فایلونه) ورلېږي، چې په مټ یې بیا د کاروونکو شخصي معلومات تر لاسه کولی شي. هغه وايي، د افغانستان د مجازي فضاء ټول ورونه پرانیستې دي او دولتي ستونه، لکه د وزیرانو کمپیوټرونه، ددوی بریښنالیکونه او د اړګ سوګرونه (کمپیوټرونه)، هم د دغه ډول بریدونو ښکار کېدای شي. پر همدې مهال، د مخابراتو وزارت وايي، د افغانستان د مجازي فضاء د خوندي ساتلو لپاره سلګونه زره ډالر لګول شوي چې دغه هېواد د اړتیا په وخت کې د انټرنېټي بریدونو د مخنیوي لپاره تر خپله وسه له ټکنالوژۍ ګټه اخلي، خو هر ډول برید شنډولی شي. دلته ستونزه څه ده او څوک د دغو بریدونو د مخنیوي لپاره مامور دي؟ منو، چې په نړۍ کې ستر قدرتونه لکه چین، شمالي کوریا او ان تر دې، چې امریکا هم تر دغو بریدونو لاندې راتلای شي، خو که ستونزه څرګنده وي او درې کاله وړاندې د ستونزې په اړه خبرداری ورکول کېږي، خو په اړه اقدام نه کېږي، نو په ریښتیا، چې دا د سترې اندېښنې وړ مسئله ده. دا بریدونه د سختې اندېښنې وړ مسئله ده، ځکه ښايي د حکومت ګڼ معلومات، ارقام او پټ اسناد د دغو بریدونو ښکار شوي وي، چې جبرانول یې ګران تمامېږي. ښايي په دې کې استخباراتي ټرونه، د امنیت پلانونه او ګڼ نور پلانونه هم شامل وي، که د دغو بریدونو مخنیوی ونه شي، نو ښايي د دولت ګڼ مدارک او اسناد تر برغل لاندې راشي او یا هم غلا شي. دا اسناد ښايي د ورانکارو لاس ته ولوېږي، هغوی، چې افغان ولس یې تر هر راز ترهګر برید لاندې راوستی او په تېره بیا په دې وروستیو کې یې دا ډول بریدونو ته زور ورکړی دی، نو په کار ده، چې د افغانستان نوي حکومت د سایبر امنیت ته جدي پاملرنه وکړي. په تېره بیا د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په دې کې خپل مسوولیت په ښه توګه تر سره کړي.

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي او انکشافي مرستو دې په پوره شفافیت کار واخیستل شي

پرتمین همت یار

دا چې له افغانستان سره د غوښ ملاتړ، تر شعار لاندې د ناټو په غونډه کې، او همدارنګه تر څنګ یې د افغانستان په اړه د لندن په نړیوال کنفرانس کې مرستندویه هېوادونو له ۲۰۱۴ زېږدیز کال څخه وروسته له افغانستان څخه د امریکې، ناټو او ایساف د ځواکونو له وتلو وروسته د څلورو کلونو لپاره له افغانستان سره مرستندویه هېوادونو د څه د پاسه دوه دېرش ملیارده امریکایي ډالرو د پوځي او پراختیایي مرستو له ژمنو د تازه کولو او دوام سره بیا هوکړې وشوې او دا ګیره شوه چې د ۲۰۱۵ زېږدیز کال له پیل څخه تر ۲۰۲۴ زېږدیز کاله پورې به د دغو لسیزه کې د افغانستان د هراړخیز اقتصادي او امنیتي پرمختګ لپاره دغه مرستندویه هېوادونو مرستې دوام وکړي او هم په ورسره جوخت هڅه او هاند وشي چې په دغه هېواد افغانستان کې د ترهګرو او پرهغوی پورې د تړلو ترورستي ډلو ډبلې شونو حرې داسې وچې شي چې ترهګر بیا په افغانستان کې سرراپورته نه کړي او بیا په دغه هېواد کې خالي جوړې نه کړي او بیا نه دې ځالې د سپتمبر د میاشتې د یوولسمې نېټې په څېر د نورو ویرونکو او زړه درډوونکو پېښو لامل ونه ګرځي، او بیا نړۍ ونه لړزوي. دلته او ناټو ددغو دواړو نړیوالو اقتصادي او امنیتي غونډو د برخه والو مرستندویه هېوادونو او نړیوالو سازمانونو استازو د افغانستان له جمهور رئیس محمد اشرف غني څخه په کلکه دغه غوښتنه وکړه چې د افغانستان د اقتصادي او امنیتي چارو د پرمخ بیولو له پاره دې د نړۍ د مرستندویه هېوادونو د مرستو د لګولو په برخه کې له پوره شفافیت او صداقت څخه کار واخلي او هیڅ ډول سپین سترګو، سرزورو او حیلو دروغ ویلو، لوټمارانو، د قدرت ډګر، او سولیوټانو او سامارانو ته دې دا اجازه ورنه کړي چې له دې وروسته له افغانستان سره د نړۍ د مرستندویو ۷ مخ

په افغانستان کې د ایساف ځواکونو مرستیال تورن جنرال کارستن یاکوبسون له دویچه ویلې سره په مرکه کې

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو په رژیم نه بدلوي

د ۲۰۱۴م کال د دسمبر په پای کې د نړیوالو ځواکونو جنګي ماموریت پای ته رسېږي. د ایساف د قوماندان مرستیال، تورن جنرال کارستن یاکوبسون له دویچه ویلې سره په ځانګړې مرکه کې د تېرو ۱۳ کلونو ارزونه وړاندې کړه.

دویچه ویله: ښاغلي یاکوبسون! له نن څخه ۱۳ کاله مخکې د طالبانو رژیم د امریکا متحده ایالاتو تر سختو هوایي بمباریو وروسته نسکور شو. اوس بیا هم کابو هره ورځ د طالبانو د حملو شاهدان یو. فکر کوئ چې رښتیا هم ناټو په بشپړه توګه خپل جنګي ماموریت پای ته رسوي؟

یاکوبسون: د ناټو جنګي ماموریت په حقیقت کې په ۲۰۱۳ کال کې تر زیاتې کچې افغان امنیتي ځواکونو ته د امنیتي مسوولیت د انتقال په موده کې وسپارل شو. د افغانستان امنیتي ځواکونو سږ کال د ولسمشرۍ د ټاکنو او د هغو د نتایجو د حسابونو په وخت کې د څه د پاسه ۹۰ سلنه پوځي عملیاتو مشري په غاړه درلوده. په دې برخه کې البته هغوی تر یوې کچې د ناټو له ملاتړ څخه هم برخمن وو، خو وروسته له دې به دغه مرستې په پوځي سلا مشورو او د افغانستان د امنیتي ارګانونو له مشرۍ څخه ملاتړ پورې محدودې شي. نو زه خوشبین یم چې د افغانستان وسلوال پوځ په داسې وضعیت کې دی چې په خپل هېواد کې امنیتي مسوولیت په غاړه واخلي او د هغه ضمانت وکړي. دوی د دوی په دوو فصلونو کې دغه آزموینه وکړه. البته موږ به یو نوي ماموریت کې له یوې نوې دندې سره دلته پاتې کېږو او له هغوی سره مرسته کوو.

دویچه ویله: د ۱۹۸۰مې لسیزې په پای کې کله چې پخواني شوروي اتحاد خپل پوځونه له افغانستان څخه وایستل، د هغه وخت د نجیب الله رژیم وکړای شول چې یوازې دوه درې کاله د یاغیانو په وړاندې مقاومت وکړي. د هغه له نسکورېدو سره په افغانستان کې کورنۍ جګړه پیل شوه. عام افغانان اندېښنه لري چې دوه کاله وروسته د ناټو او متحده ایالاتو د ځواکونو له وتلو څخه وروسته به دغه تاریخ بیا تکرار شي. تاسې دغه اندېښنه تر کومه ځایه پر ځای ګڼئ؟

یاکوبسون: اوسنی وضعیت له هغه وضعیت سره چې شوروي اتحاد خپل پوځونه وایستل هیڅکله د پرتله کېدو وړ نه دی. په هغه وخت کې چې د شوروي د پوځونو پر ضد مقاومت روان و، په افغانستان کې هغسې یو رژیم واکمن و چې د اشغالي ځواک له خوا قدرت ته رسول شوی و او دغه رژیم په دې وجه ټینګ پاتې نه شو چې د خلکو لپاره د منلو وړ نه و. دا د خونړۍ کورنۍ جګړې سبب شو. خو نن به بشپړه توګه بل ډول وضعیت لرو. نړیوالې ټولنې به پوره زړه سره د افغانستان وسلوال پوځ وروزه او هغه یې په وسلو سمبال کړ. په نتیجه کې افغان امنیتي ځواکونه وتوانېدل چې له خپلې دیموکراتیکې پروسې سره ملګرتیا وکړي او د یاغیانو د خونړي پر خلاف په پوره بریالیتوب سره د ټاکنو امنیت خوندي وساتي. موږ په همدې لیر دوی کې د افغانستان په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره له یو منتخب ولسمشر څخه بل منتخب ولسمشر ته د قدرت د لېږد شاهدان وو. که چېرې سږي اوسنی ټولیز وضعیت او پرمختګ ته نظر واچوئ، نو دا په بشپړه توګه د شوروي د ځواکونو له وتلو سره توپیر لري. مهمه دا ده چې اوس موږ په بشپړه توګه په افغانستان کې نسبتا یو با ثباته وضعیت لرو، دلته یو با ثباته حکومت شته چې د ودې په حال کې دی او د دې توان لري چې افغانستان په اقتصادي، امنیتي او په سیمه کې د همکاریو په برخو کې رهبري کړي او بریالیتوب ته یې ورسوي.

دویچه ویله: ناټو څرنګه کولای شي چې دغه لاس ته راوړنې چې تاسې یادونه وکړه عراق په څېر بېرته له خپلو او اړخونو سره برابري نه شي؟

یاکوبسون: موږ بریالیتوبونه چې ما ترې یادونه وکړه هغه د حساب وړ ارقام دي. خصوصا یوازې د امنیتي ځواکونو د روزنې او سمبالولو پورې چې شمېر یې ۳۵۰ زرو ته رسېږي. له محدودیت په ټول هېواد کې په مختلفو برخو کې پرمختګونه لیدل کېږي: د ښوونځیو، تاسیساتو جوړول، د ښځو رول او د روغتیایي خدماتو پراختیا. سربېره پر دې د خلکو د ژوند په سطحه کې هم بدلون راغلی او د مړینې کچه راټیټه شوې ده، څرنګه چې اوسط عمر له ۴۸ څخه اوس ۶۳ ته لوړ شوی دی. دا نه یوازې د روغتیایي خدماتو له پرمختګ څخه بلکه د ژوند د شرایطو له ښه کېدو څخه ښکارندويي کوي. دا ټولې هغه لاس ته راوړنې دي چې په یقین سره افغانان یې نه غواړي چې له خطر سره مخامخ شي. تاسې به ډېر لږ افغانان پیدا کړئ چې د طالبانو د رژیم د اعادې په لټه کې وي. ځکه ټولو هغو خلکو چې د نوموړي رژیم تر واکمنۍ لاندې دلته ژوند کړی دی، پوهېږي چې په هغه وخت کې څه تېرېدل. له دې وروسته هم په خپلو برخو کې البته د ناټو مرستو ته اړتیا شته په خاصه توګه د امنیتي ځواکونو د روزنې، سازمان ورکولو، رهبرۍ او د پوځي تجهیزاتو د اکمال په برخو کې. دا ډول د نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموریت مهمې دندې دي چې په وزارتونو او د رهبرۍ په لوړو ارګانونو کې تر لاس لاندې نیولې کېږي.

دویچه ویله: ناټو له نوي ماموریت څخه یادونه وکړه د افغان امنیتي ځواکونو د ژوبلې په پروسه کې د «داخلي حملو» یا په اصطلاح «د دوست او دښمن له بریدونو» سره د افغانانو او د هغوی د نړیوالو متحدینو ترمنځ اعتماد ته سخت تاوان ورسېد. د بېلګې په توګه څو میاشتې مخکې د کابل په یوې پوځي اکاډمۍ کې یو افغان سرتېري یو امریکایي جنرال ووژه او یو آلماني جنرال یې ټپي کړ. د داسې یو پېښ منظر په پام کې نیولو سره په نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموریت کې څرنګه د اعتماد وړ همکاري ممکنه ده؟

یاکوبسون: جنرال هیرولډ ګرین چې د اګست په پیل کې موږ له لاسه ورکړ، زما یو شخصي ملګری و. زه د هغه وخت په وضعیت ډېر نه خبرېږم. ځکه زه حیله هم په دننه کې وم په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې رښتیا هم «داخلي حملې» یا «دوست دښمن» نومې بریدونه د اندېښنې وړ موضوع وه. له ۲۰۱۲ کال څخه را په دې خوا موږ په یو ګڼ شمېر تدابیرو لاس پورې کړ. نه یوازې موږ، بلکې افغانانو هم دا ډول بریدونه اوس کم شوي دي. د افغانستان په پوځي اکاډمۍ کې نوموړې پېښه یوه استثناء وه. دا د جون د میاشتې او زما دندې تر پیل څخه را په دې خوا یوازېنۍ پېښه ده چې رامنځ ته شوه. دا ډول بریدونه البته اصلي ګواښونه نه دي. اصلي ګواښونه چې د انسان زړه پرېښوي، هغه دي چې طالبان یې په یو ستر ګوڼ په قصدي او هدفي توګه پر افغانانو کوي، څرنګه چې په دې تېرو څو ورځو کې موږ شاهدان یو.

دویچه ویله: ناټو د افغانستان له پوځي ماموریت څخه د یو بل ماموریت او یا د راتلونکو نړیوالو ماموریتونو لپاره څه درس اخیستی دی؟

یاکوبسون: د دې ماموریت مهم اړخ دا دی چې دوه ماموریتونه هیڅکله یو بل ته ورته نه دي. د نړۍ په مختلفو هېوادونو کې شرایط سره توپیر لري، خو یو مهمه زده کړه له دې ماموریت څخه دا ده چې موږ یو سیستم ته اړتیا لرو چې د هغه په مرسته پرته له ځنډ څخه د دې توان ولرو ترڅو په هغو دولتونو کې چې اړتیا ورته لیدله کېږي داسې امنیتي نظام یې جوړ کړو، د نړیوالو نورمونو او ارزښتونو له تصور سره سمون ولري. البته حتمي نه ده چې په دې اړه لوېدیځه دیموکراسي یې نمونه وي، بلکې هغه باید د بشري بین الدول حقوقو د چوکاټ ټول شرایط مراعات کړي او دا امنیتي ځواکونه په داسې ډول وروزل شي، مجهز، سمبال او ملاتړ ورسره وشي چې د دې توان ولري چې پرېږدي ترڅو سیاسي قدرت د دولت په لاس کې پاتې شي او شوي د امنیت ضمانت وکړي. کله چې دغه هدف تر لاسه شي، بیا نو موږ ویلای شو چې زموږ دنده ختمه شوې ده او کولای شو چې بېرته ووځو.

دویچه ویله: د آلمان د دفاع پخوانی وزیر پیټر شتروک چې اوس وفات شوی دی، یو وخت ویلي وو چې «د آلمان دفاع د هندوکش د غرو په لمن کې کېږي.» آیا دغه جمله لا اوس هم صدق کوي؟ ۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتيا او ژوند

مستې مو د شکر له ناروغۍ څخه ژغوري

که تاسې په خپل ورځني ژوند کې مستې نه استعمالوئ نو له دې وروسته يې د خپلو خوړو برخه وګرځوئ. په هاروړه عامې روغتيا اداره کې شوې دغه نوې څېړنې ثابته کړې چې د مستو زيات يا ورځني استعمال به انسان د شکر له ناروغۍ څخه په ژغورلو

خلوبښت زره کسانو د ژوند او ژوند کولو طريقه له څېړلو څخه دا معلومه شوه هغه کسان چې هره ورځ ماستې استعمالوي په هغوکي د شکر ناروغۍ په کمه اندازه ليدل کېږي. د دغې څېړنې څېړونکي وايي چې د زياته اندازه ماسته خوړل به زياته اندازه د شکر ناروغۍ

کې ډېره زياته مرسته وکړي. د څېړنې په اساس د ورځې ۲۸ ګرامه ماسته خوړل به د شکر ناروغۍ خطر ۲۰٪ کم کړي. څېړنې په اساس د يو لک او نهه

خطر کمولو لپاره بسې که څوک غواړي چې له دغې ناروغۍ څخه په امان وي نو له ۲۸ ګرامو څخه هم زياته اندازه ماستې بايد استعمال کړي

له زکام څخه د ځان ژغورنې مهمې لارې چارې

د ژمي په راتلو د نري شلو ځوا او ساسله خلک خوښي کوي او د اوړې په پرتله ژمي ته خوشبينه وي، مګر يوه ډېره ورسره وي، هغه دا چې په ژمي کې د سړې هوا له امله د هوا الرجي، او زکام خلک ډېر تکليفوي او داسې هم ويل کېږي، چې د زکام دارو وخوړئ، نو په يوه اونۍ کې به ښه کېږئ او که يې ونه خوړئ، نو هم يوه اونۍ وروسته به ښه شئ. له زکامه د ځان ژغورنې لپاره ځينې پخوانۍ کورنۍ نسخې درسره شريکوو او لوستونکي يې بايد له خپلو دوستانو سره شريکې کړي.

لاس وينځل: له زکامه د ځان ساتلو يوه اسانه طريقه دا ده، چې هر وخت بايد خپل لاسونه په صابون پاک وينځل شي، ځکه چې فلو وايرس ډېر وخت د لوښو، او پوړيو له لارې بل ته انتقالېږي. پر زکام اخته ناروغ خپل لاس په خوله او پوزه وهي او دغه لاس بيا بل روغ سړي سره لګيږي، چې هغه يې بيا خپلې پوزې او خولې ته وړي، نو ښه طريقه دا ده، چې تل بايد خپل لاسونه په صابون وينځو او له دې سربېره خلونه وژغورو.

ژمی، چې الله تعالى د خپل قدرت له مخې شپې اوږدې کړې، نو د خوب پر مهال د انسان بدن د ضايع شويو حجراتو د ترمیم او بيا سمونې کار پېلوي او د انرژي ساتلو د خوب په نتيجه کې د انسان بدن بيرته خپل صحي حالت ته راګرځي او د فلو (زکام) وايرس يې له منځه وړي او د دې مقابل کې ذهنې ستړيا او بې خوبي د بدن مدافع قوت کمزوری کوي، چې له امله يې د زکام په ګډون نورې ناروغۍ هم پر انسان اغېزه کوي.

ورزش: بدنې ورزش د انسان بدن کې وينه ګرمه ساتي او سپين کرويات پر بدن د پرېدو کوونکو وايرسونو مخه نيسي. طبي متخصصان وايي، چې شپه ورځ کې لږ تر لږه يو ساعت ورزش انسان تندرست ساتي. دا لازمه نه ده، چې ځانځانې ډېر او رسمي ورزش وکړئ، بلکې په ژمو کې کېښته پورته ختل او خلوبښت قدمه هم سړی له زکامه ژغورلی شي.

زنک (جست): په مناسبه اندازه صحي خواړه، چې زنک ولري د فلو وايرس مخنيوي کې ډېر رول لري. د دې لپاره به لاره دا ده، چې سړی بايد له ډېرو غوړو او خوږو خوراکونو ځان وژغوري. سبزې ميوې او لږ پروټين لرونکي خوراکونه استعمال کړئ او دې کې تر ټولو اغېزمن او ګټور شی زنک دی، چې د فلو وايرس په مخنيوي کې ښه رول لري.

اوبه اوبه د جرابونو په وژلو او له منځه وړلو کې ډېره مشهوره ده او ژمي کې پر بدن د بکتريا او نورو وايرسونو په مخنيوي کې ډېر کار کوي او که دغه اوبه له ځکن سوپ سره وکارول شي، نو هيښوونکې ګټې به ولري.

اوبه ژمي کې ډېری خلک د سړې هوا له امله له کوره نه راوځي او د کور ګرمو کوټو کې وخت تېروي. چې ورسره د بدن لوندوالی کمېږي او دغه بهال د بدن دفاعي حالت کمزوری کېږي. مګر له دې حالته د ځان ژغورنې لپاره ښه دا ده، چې سړی د خپل بدن اوبه پوره وساتي او وخت پر وخت په مناسبه اندازه اوبه وڅښي

خندا: ښه روغه او چټک هم انسان د ژوند په هر ډګر کې بريا ته رسوي او د دې تر څنګ که څوک خندا خپل عادت وګرځوي، نو يوه اضافي ګټه يې دا هم ده، چې تر ډېره به له زکامه خوندي وي. د خندا د نورو ګټو تر څنګ يوه دا ده، چې سړی په خلاصه خوله وخاندي، نو دې سره د بدن د دفاعي نظام حجې زياتېږي او د فلو وايرس مخنيوی کوي.

نارنجي رنګه خواړه مو له ړندېدو ژغوري

تاسې به اورېدلي وي چې ګازرې او نارنج رنګ نه ورته خواړه د سترګو ديد زياتوي او باصري حس له ناروغيو او کمزورۍ ژغوري. دا رښتيا ده، ځکه چې دغو خوړو کې بيټا کيروټين (Beta-Carotene) مواد چې ويټامين اې (vitamin A) ګڼل کېږي، وجود لري چې دغو خوړو ته ژېړ رنګ ورکوي او سترګې او ديد ته يې ډېر ګټور دي. خو يوازې بيټا کيروټين د

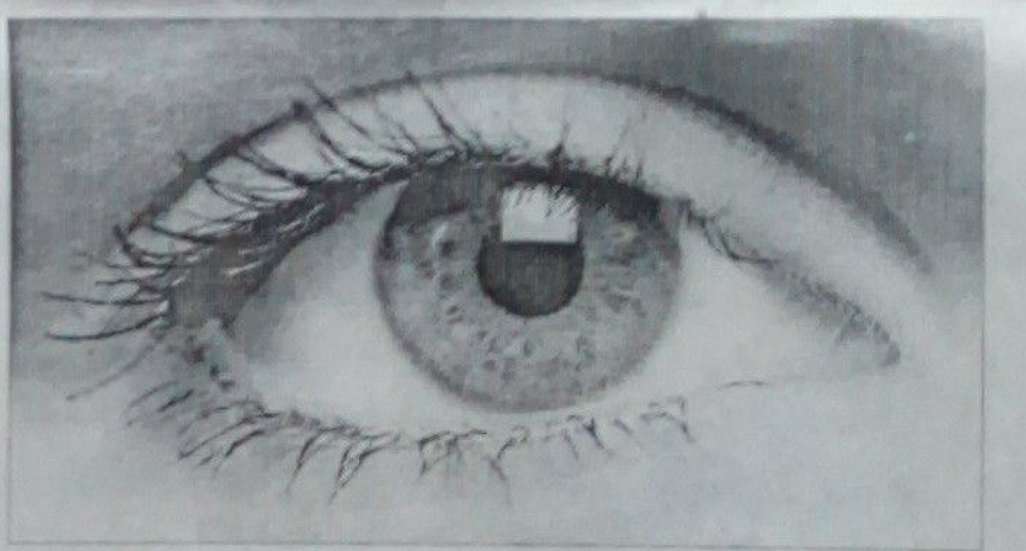

سترګو ديد نه زياتوي، بلکې ډېر نور خواړه هم شته چې ليد مو زياتوي او د باصري حس له مختلفو ناروغيو ژغوري. لاندې خواړه د سترګو ديد لپاره ډېر وخورئ:

۱ -شنې پاڼې لرونکې خواړه: شنې پاڼې لرونکې خواړه د لیوټين (Lutein) او زيزانتين (Zeaxanthin) غوره سرچينه ده. ياد مواد د سترګې شاتنۍ برخه کې د داغ پيدا کېدو کوم چې د ړندېدو اصلي لامل دی، مخنيوی کولو سربېره د سترګو د اوبو ساتنه کوي.

۲-هګۍ

د هګۍ ژېړ هم پر لیوټين او زيزانتين لرلو سربېره ډېره زياته اندازه زنک (Zinc) هم لري چې د سترګو شاتنۍ برخه کې د داغ پيدا کېدو مخه نيسي او انسان له ړندېدو ژغوري

۳ سټروس او توتان

دغه ميوې پرېمانه پيمانه ويټامين سي (Vitamin C) لري، چې انسان له ړندېدو ژغوري او په سترګو کې موجود اوبو څخه ساتنه کوي او د کمېدو مخه يې نيسي

۴ بادام

بادام له ويټامين اي (Vitamin E) څخه ډک دي. ويټامين اي (Vitamin E) هم په سترګو کې د داغ پيدا کېدو او ړندېدو مخه نيسي. څېړنو ثابته کړې ده چې د ورځې يو موټی بادام بدن د ويټامين اي اړتيا پوره کوي.

۵ -د کبانو غوړ

ټونا (Tuna)، سالمون (Salmon) او انچووي (Anchovy) نومې کبانو کې ډي ايچ اي (DHA) نومې مواد په زياته اندازه پيدا کېږي. ډي ايچ اي (DHA) يو ډول غوړ اسيد دی چې د سترګو له وچوالي څخه چې (Dry eye syndrome) په نوم يادېږي مخنيوی کوي.

د سرطان د مخنيوي لپاره د روغتيا د نړيوالې ادارې سپارښتنې

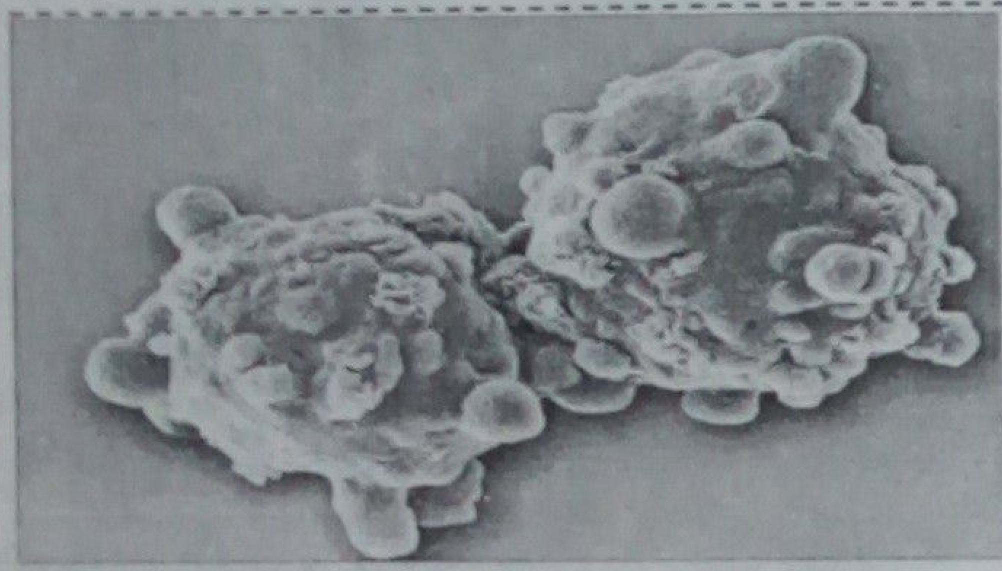

د روغتيا نړيوالې ادارې (WHO) د سرطان د مخنيوي لپاره خپلې سپارښتنې کړې او خبرې کړې دي. ډاکټر (Joachim Schuez) چې دا څېړنه يې کړې، وايي چې که انسانان په خپلو عادتونو کې بدلون راولي نو ډېره د سرطان په وژونکې ناروغۍ له اخته کېدو ژغورل کېدای شي

۱- سګرټ مه څکوئ: هيڅ راز دخانيات يا تماکو مه استعمالوئ

۲- کور مو د سګرټو او نورو دخانياتو له لوګي پاک ساتئ: د کار په ځای کې هم بل څوک مه پرېږدئ چې سګرټ وڅکوي

۳- د بدن وزن ته خيال ساتئ:

۴- په ورځني ژوند کې له فزيکي نظره فعال اوسئ: هغه وخت کم کړئ چې په ناسته يې تېروئ (يعنې ډېره ناسته او نه تحرک بد دی)

۵- صحي خوراک کوئ

* زيات حبوبات، سبزيجات او ميوه خورئ
* د زياتې کالورۍ درلودونکي خوراکونه لږ کړئ (له هغه خواړه چې زيات خواږه يا غوړ لري)
* پروسس شوې غوښه (سلامي - ساسج) مه خورئ سره غوښه (د غويي او پسه) کمه خورئ او په خوړو کې د مالګې اندازه لږه کړئ

۶- که هر راز الکول څښئ، اندازه يې کمه کړئ: د الکولو بيخي نه څښل د سرطان د مخنيوي لپاره ښه دي

۷- لمر ته زيات مه پاتې کېږئ، په تېره بيا ماشومان بايد د لمر وړانګو ته زيات وخت تېر نه کړي. د لمر ضد کريم استعمالوئ. د لمر له حمامه ځان ساتئ

۸- ماشوم ته د مور شيدې د سرطان خطر کموي

که ماشوم ته شيدې ورکولی شئ او نه غواړئ چې ورسې کړئ د هورمون بدلولو تداوي مه کوئ ځکه چې (Hormone replacement therapy) د ځانګړو سرطانونو خطر زياتوي

۹- خامخا خپلو ماشومانو ته دا واکسينونه ورکړئ

* هيپاټايټ بي (د نوزېږو لپاره)
* ايچ پي وي (Human papillomavirus) د نجونو لپاره

۱۰- د سرطان د معاينې په پروګرامونو کې برخه واخلئ

* د کولمو سرطان (نارينه)
* د سينې سرطان (ښځې)
* د زېلانځ يا رحم سرطان (ښځې)

آتيزم ياد اعصابو د ودې ستونزه، ښه والی او مشکلات يې

ربوټونه وايي چې په تېرو پنځوسو کلونو کې د هغو ماشومانو شمېر چې په آتيزم باندې اخته دي څو برابره زيات شوی دی. ساينسپوهان اوس د جسمي روغتيا او ټولنيزو عاداتو ترمنځ په اړيکو غور کوي. په دې کې هغوی د انسان په هاضمه سيستم او کولمو باندې څېړنې کړې او غواړي چې اړيکې يې له آتيزم سره پيداکړي. د ټمپل ګارډين په ښوونځي کې چې د کولراډو ايالت په بولډر نومې ځای کې پروت دی تنکي ځوان پارکر چې په آتيزم اخته دی وايي دا بوخه ګټې لري. هغه وايي، «د آتيزم لرونکو کسانو د فکر ښېر د ستونزو په حل کې په زړه پورې دي؛ له ډېرو تخليقي لارو نه کار اخلي. نظر دېته چې ډېرو منخکوره وګړي په خبر د ستونزو د حل لپاره له ډېرو ساده او بسيطو لارو نه کار واخلي.» ددغه کار منفي اړخ دادی هغه څوک چې په آتيزم اخته وي؛ هاضمه يې خرابه وي او له همدې کبله اندېښنه يې زياته وي ترڅنګ يې له ټولنيز پلوه سخه وي چې له خلکو سره خبرې وکړي. پارکر

وايي، «دده په خوراک کې بدلون دده روغتيا او طبيعت ته انکشاف ورکړی دی.» هغه زياتوي، «زه فکر کوم اوس يقينا هروخت ډېره کمه بدخلقي، ډېره کمه سخت مزاجي او جنجال کوم.»

زيات شمېر څېړونکي دا ګومان کوي چې پارکر غواړي بوخه وکړي. دکاليفورنيا د ټکنالوژۍ او ساينس د انسټيټوټ يو ساينس پوه سارکز موزمانين وايي هغه خواړه چې خلک خوري په ملياردو ګڼو بکترياګانو باندې چې د هاضمې په نظام کې ژوند کوي، اغېز لري. په دې کې د بکترايډ فراجيلس بکتريا هم شامله ده. هغه زياتوي، «دغه بکتريا د پرېشانۍ او اضطراب حالت ته انکشاف ورکوي، تکراري خوبونو ته هم انکشاف ورکوي او د خبرو اترو مهارت ته هم وده ورکوي.» مازمانين وايي دغه ميکروب هغو مږو ته ورکړل شو چې په آتيزم اخته وي، دهغوی دکولمو روغتيايي حالت ښه شو. اوبالاخره دهغوی اندېښنې هم ورکې شوې. هغه وايي ددغه اغېز په پر هغو انسانانو هم ډېر پراخ وي چې په آتيزم اخته دي. هغه وايي، «لږ ترلږه په آتيزم باندې د اخته خلکو، په يوه فرعي ځانګه کې، آتيزم دمغزو ناروغي نده خو بنايي هغه ستونزې چې په کولمو کې دي، هغه په اتيزم باندې اخته خلکو په خبر اعمالو ته پيداکولو کې ونډه لري. که چېرې څوک د کولمو او ځېنې د علايمو چاره کولی شي، نو په کړنو او سلوک کې يې هم انکشاف راتللی شي.» د اريزونا د ايالت له پوهنتون څخه روسا کرازماليک هم په انسانانو کې آتيزم په هکله ورته شواهد پيداکوي. هغه وايي، «زياترو خلکو چې څېړنې کولې، هغوی به په آتيزم اخته ماشومانو په کولمو کې د پاتوجينز لږ کوله مو. په هغوی کې د پتو جينز لږ نه کوله مو. په دې پې کنټل چې په ماشوم کې به ميکروبونه شته که نه او مو. دبته ورته نېټې نښانې پيداکړلې.» د هغې په لابراتوار کې داسې شيان په مستند ډول پيدا شوي چې په اتيزم اخته ماشومانوکې د کولمو مختلف ميکروبونه نظر هغو ماشومانو ته کم وي چې په آتيزم اخته نه وي. دهغې ملګري ګومان کوي چې بنايي ددغه کار علت د عصري خوراکونو او انټي بيوټيک دواګانو ډېر استعمال وي. داټول څېړونکي په دې موافقه لري چې په دې برخه کې نور ډېر شيان هم دخيل دي نسبت دې ته چې د هاضمې، ميکروبونو او آتيزم ترمنځ اړيکې پيداکړای شي خو هغوی په دې باور دي چې دوی به يوه امېدبښونکې لاره روان دي، او ددوی موندنې بنايي د طبيعت د نورو بې نظميو لکه ژور خپګان او سودايي نوب په برخه کې مرسته وکړي

ساينس — د دوو ژبو زده کول روغتيا ته ګټه لري

د ساينس د پرمختګ لپاره د امريکايي ادارې پوهان وايي چې د دوو ژبو زده کول روغتيا ته ګټه لري. د دغې ادارې څېړونکي وايي هغه وګړي چې دوې ژبې زده او هغه کاروي د هغو په پرتله چې يوه ژبه يې زده وي د ناروغيو په مقابل کې ډېر مقاومت لري. همدارنګه هغه ماشومان چې دوې ژبې يې زده وي د هغو په پرتله چې يوه ژبه يې زده وي ډېر فعاله او ځيرک دي. دغه څېړنه چې د الزايمر په ناروغانو باندې شوې ښيي چې د دوو ژبو زدوونکي وګړي ددې ناروغۍ په مقابل کې ډېر مقاومت لري. د نورتېو ډېورک پوهنتون يو اروا پوه ايلس بيالېسټوک وويل که څه هم د ژبو زده کړه د انسانانو په عمر پورې تړاو لري خو بيا هم دا څېړنه د هر عمر لرونکې انسان باندې صدق کوي. هېرده دې نه وي چې په دغه څېړنه کې راغلي دي هغه کډوال چې په کور کې مورنۍ او د کورباندې د هغه هېواد ژبه وايي د مغزي فعاليت او روغتيا له اړخه د هغه هېواد د کورنيو وګړو په پرتله ډېر سالم دي. د دې څېړنې په پايله کې داسې انګېرل شوي چې له دوو د ډېرو ژبو زده کړه او کارول کېدای شي د مغز په فعاليت له دې اغله منفي اغېزه وکړي چې په يو وخت کې بايد ويونکي په خپل مغز کې خو خله د ايــــو کودونــــه سره بدل کړي

تنها انډړ

د ماشومانو ختنه (سنتول) د ايډز خطر کموي

په امريکا کې د ناروغيو د مخنيوي او مبارزې يوه مرکز د نارينه وو د ختنې (سنتولو) په اړه يو لاربود خپور کړی، او له خلکو يې غوښتي، چې تر ۲۵ ورځو پورې خپل نظر ورسي، چې بيا وروسته دغه مرکز د سنتولو په اړه خپل وروستی لاربود خپور کړي. دغه لېکل شوی ابتدايي لاربود د سنتولو د ګټو او زيانونو د علمي شواهدو پر بنسټ چمتو شوی، چې په ځانګړې توګه د ايچ آی وي وېروس د لېږد په اړه د مخنيوي په اړه ډېره پاملرنه په کې شوې ده.

ګټې

ختنه کول د جنسي اړيکې پرمهال د ايچ آی وي وېروس د لېږد خطر، له پنځوسو تر شپېتو سلنې پورې، کموي، يا په بله وينا، سنت شوی کس له يوې داسې ښځې سره د جنسي اړيکو پرمهال چې ايچ آی وي ولري، تر امکان لري چې په ايچ آی وي وېروس اخته شي ددې سربېره، سنتول د تناسلي ناروغۍ (Herpes) خطر په سلو کې له ۳۰ تر ۴۰ پورې کمولی شي، او د هغو خطرناکو ويروسونو په مخنيوي مرسته کولی شي، چې له سرطان ناروغۍ سره تړلې اړيکه لري. ارزونې ښيي، چې سنتول له ښځې نه سړي ته د ايچ آی وي وېروس د لېږد احتمال کموي. دا هم [illegible] شوې چې په [illegible] نارينه وو کې د سرطان ناروغۍ له وي. له يوې اوږدې موډې راهيسې په [illegible] ټولنيزو کړيو کې په دې خبره بحث روان دی چې د نارينه کوچنيانو [illegible] کول د دوی د روغتيا لپاره خومره ګټور دی او دوی پالل له اخلاقي پلوه خومره [illegible] دی. دا بحث په ځينو مواردو کې د علمي [illegible] او په ځينو مذهبي او ټولنيزو [illegible] ترخه غبرګونونه زېږولي دي. [illegible] سپارښتنه کوي چې د ختنې عمليه [illegible] شوي چاپېريال کې د [illegible] آشنو ډاکټرانو په لاس ترسره شي.

ادب، تاريخ او فولکلور

د کابل لرغوني او تاريخي دېوال د واقعيتونو او افسانو په رڼا کې

د شير دروازې دغره هغه لرغونی، تاريخي او اوږد دېوال چې تقريباً له څه کم ۱۵۰۰ کالو پخوا دغه غره په ستونو لاشونو کې د يوه اوږده ښامار په څېر کوږ وږ له پل آرتل نه د سهيل ختيځ (بالاحصار) پلو غزېدلی دی، دلېرو زمانو څخه يادونه له ځان سره لري کوم يې واقعيت او کوم يې افسانه دي؟

څنګه د کابل ښاريانو ترمنځ همدا اوس هم په متعدد ډول دا نقل قول موجود دی چې دغه دېوال په پخوا کې په زرګونو هغه کسان چې ددېوال د جوړولو پر مهال يې يا د وخت د باچا نافرماني کړې، يا هم دا ډول پنده اويا هم د تهداب لپاره ترې لوېدلي ده، ښخ شوي دي؛ دا ټولې هغه پوښتنې دي چې اړتياده د واقعيتونو په رڼا کې يې سپيناوی وشي. او بشپړ ځواب ورته موندل کېدای شي، څنګه دغه دېوال همدا اوس هم له سره تر پايه د يو تاريخي يادګار په توګه په ځای ولاړ دی او بالمشاهده يې هر ليدونکي د لرغونو زمانو انساني شاهکاريو يو ځلانده مظهر په عنوان وېني او پېژني. اصله خبره د منطقي دلايلو په رڼا کې د هغه افسانوي او زړه بوګنوونکو روايتونو په سپيناوي ده چې همدا اوس هم د کابل د يو شمېر خلکو ترمنځ په پاخه يقين زمزمه کېږي — ترهرڅه لومړي دا رښتيا ده اومنو يې، چې دا دېوال د زنبيل شاه او زنبورک شا د واکمنۍ پر مهال دوخت د يوه قوي (سد) په توګه دپرديو دحملو د مخنيوي په مقابل کې جوړ شوی دی خو دا چې دا دېوال د دښمن له حملو نه د (محصور) ښار د ژغورلو لپاره لرګونه تريښه سوتر او امېزناتی (؟) و او جوړول يې په دومره کړاو او زحمت ارزېدل چې دا دېوال دې جوړ شي

، موږ کوم کارنلرو، اصل مطلب دادی چې داچه شو دغه دېوال د رنګو شويو او ښويېدلو ځايونو په کومه برخه کې چا د انسانانو دهډوکو را څخېدل ليدلي او کوم هډوکي ليدلي چې دغه انګېرنې له افسانې نه واقعيت ته ورسوي، ښايي ځواب منفي وي؛ څنګه که چېرې د اسمايي غره په ستونو لاشونو کې ددېوال په امتداد چا د افسانو مطابق کوم هډوکي ليدلاي وای حتمي ددغه روايت په مصداق موضوع په رسنيو کې را خپرېده چې بيا د شک ځای نه پاتې کېده په رښتيا هم دغه ظالم باچا پرته له دې چې ارزښت ولري دغه دېوال له خاورو او تيږو نه جوړ کړ چې ديوه ظالم باچا د ظلم او بېداد يوه ستره او دړسېده نمونه ده خوداسې څه چې ډېرځوانانو او سپينو روايانو سره مطابقت ولري په دغه دېوال کې نه دي ليدل شوي او دا نه منو چې دغه ظالم باچا به په دغه دېوال کې څوک ښخ کړي وي که دکابل را ورو چې ددغه ستر دېوال د جوړولو اړتيا له وه د کابل ښار اوسېدونکي به ورو کېدلي وي تر يوه بريده سمه ده خو که دا دېوال نه وای نو دا شاهکار به هم نه و. ددغه دېوال په اړه بل روايت نه راخواو هغه دا چې وايي زنبورک شاه د يوې ښځې په لاس له منځه ولاړ؛ دا چې ولې دې ښځې يو باچا وواژه وايي چې ددغه باچا د واکمنۍ او ددېوال جوړولو پر مهال يوه ځوان له يوې نجلۍ سره کوژدن وکړ اوکله چې ددوی د واده ورځ را ورسېده نو نجلۍ له هلک نه وغوښتل چې تر رخصت واخله او کارته مه ځه، هلک له وېرې دا جرأت ونکړ چې د باچا له فرمانه سرغړونه وکړي نجلۍ پوه شوه چې باچا ډېر ظالم دی چې خاوند له يې د واده په ورځ هم رخصت نه ورکوي، له ځان سره يې پرېکړه وکړه چې د باچا چاره به خامخا کوي، د کار ځای ته راغله او له کارګرانو سره يې په لوڅ مخ کې په کار پيل وکړ، دا وخت تابيره باچا له کوم لوري پيدا شو کله چې دښځې سترګې پرې ولګېدې نو ژر يې خپل مخ له باچا نه پټ کړ باچا په ډېر تعجب له ښځې وپوښتل چې ولې له کارګرانو سره په لوڅ مخ کار کوي او له ما دې مخ پټ کړ، ښځې په ځواب کې ورته ووېل زه په دغه ځای کې له تا پرته بل نر نه وينم، باچا بيا په ډېر تعجب ترې وپوښتل

له څه وايې! دلته هغه کسان چې کار کوي ټول نارينه دي!

ښځې ځواب ورکړ، نه! که چېرې دوی نران وای نو ستا دا دومره ظلم، ناروا او ناوړې به يې په ځان نه منلې، غيرت به يې را واخيسته باچا به يې په ګټکو ووهلی او په ټکي باچا ووژل شو په ځای کې يې خلک بيا يادونه کوو چې دغه دېوال يو ځل په شپاړسمه پېړۍ کې او بل ځل د احمد شا بابا د زوی تيمورشا د واکمنۍ او بيا د امير عبدالرحمن خان په زمانه کې مرمت شوی دی خو دا خبره له هيچا نه ده اورېدل شوې چې ددغه دېوال په کومه برخه کې د چا دلاس، پښې او يا ککرۍ وراسته هډوکي را وختل، موږ وليدل او دا يې بېلګه ده نووروستي او څرګندې نتيجې ته رسېږو چې زنبورک شاه به په دې ظالم و، چې دومره ستر دېوال يې د يوه سپر په توګه د پرديو د حملو ددفع او لرې په مقابل کې جوړاوه خو دومره به نه و، خوړې چې ژوندي انسانان يې په دېوال کې ښخول. په هر صورت روايت دی چې دا ښځه چې دغه باچا يې وواژه (سو هېي)، نو ميډله، چې د سپوږمۍ په مانا ده او دا غر چې دا دېوال يې په سينه کې تېر شوی دی تسمې وجه يې د سو هېي نه نامه لومړی د (آسه ماه) او وروسته په (اسمايي) او بيا دې اودا کيسه هم د کابل ښاريانو ترمنځ له يوې ژبې نه بلې او له يوې سينې نه بلې سينې ملي تر نن ورځې را رسيدلې ده

حيات الله

د سرمحقق سيد محی الدين هاشمي «وينا څنګه وکړو؟» ژباړل شوی کتاب له چاپه را ووت

دهرکار به ترسره کول خپل ځانته يوه لېښه، پخه، مستقيمه لاره او طريقه غواړي که څوک پخپل هدف کې له دې لېښې لارې چپ شي لوخود به خامې ته وزې او دوړې به کوي. دلته زموږ موخه هم په يوه ډېره مهمه موضوع چې هغه (وينا څنګه وکړو؟) ديوه نوي چاپ شوي کتاب په مخ کتنه او منځپانګه را څرګول، څنګه هم کتاب مهم دی اوهم يې مخ کتنه بايد په داسې الفاظو او کلماتو وشي چې د کتاب له محتوياتو سره تناسب ولري او دهغه اهميت په رښتيني ډول را غبرګ کړي څنګه د کتاب له عنوان څخه څرګندېږي چې ديوې پنځې (ناستې) انسانې کتلې په وړاندې د خطابې د مېز له شا د لومړي ځل لپاره څنګه وينا وکړو؟ داسې وينا چې که مو لومړی ځل هم وي خوږ او نه مو دحاضرينو له اغېزې وېره وي (رېږي) په رښتيا هم چې د لومړي ځل لپاره په يوه محفل کې وينا سخته ده اوسمې پر ځای او منطقي خبرې کول هم کومه اسانه خبره نه ده که چېرې موږ يو څوک وګورو چې د خطابې د مېز له شا په جرئت او مهارت خبرې کوي ښايي په بار بار يې بيانيې ورکړې وي او په ځان بشپړ کنټرول او حاکميت ولري، نو څنګه هغه کسان له دې امره مستثنی دي

زموږ خبره په هغو کسانو ده چې نوي غواړي ليډران شي اويا هم دکوم بل مکلفيت له مخې وينا کولو ته اړ شي، نو څنګه بايد دوی جرئت ولري چې په داسې زړه ډورو په وړاندې خبرې وکړي. ددوی لپاره څه کول پکار دي؟ په دغه کتاب کې ددې کسانو لپاره داسې پيغام پروت دی چې د کتاب په لوستلو يې ستونزه کنټرولېږي په رښتيا هم چې ددغه کتاب مطالعه به له هغو کسانو سره ډېره مرسته وکړي کوم چې غواړي نوي د سياست په ډګر کې داخل او خپل ذهني تراوشات به سمه او منطقي توګه حاضرينو ته ابلاغ کړي. دغه کتاب به پښتو برخو او پښتو خبرکيو کې چاپ شوی دی په

لومړي خبرکي کې د وينا کولو اساسي او اصولي مهارتونه په ګوته شوي او همدارنګه راسپي چې د خبرو کولو په وخت کې د نورو له تجربو څنګه ګټه واخلي او د جرئت زړه پيدا کړي. نو تر څو لومړي خپل هدف او موخه په وړاندې ولري، مخکې تر مخکې خپل ذهن برياليتوب ته چمتو کړي او دتمرين لپاره هيڅ فرصت له لاسه مه ورکوي او که امکان ولري غږه له ولاړشي او هلته ونې د ناستو کسانو په عنوان خپل ذهن ته را غبرګې کړي همغوی ته اوږدې خبرې وکړي تمرين وکړي خپل غږ او د خبرو کولو طريقه په ټيپ اواز تمرين کړي چې دا تر ټولو ساده او اسانه طريقه ده او ډېرو هغو کسانو چې په پيل کې د خبرو کولو جرئت نلري دا طريقه تمرين کړې چې په زړه پورې نتيجه يې لرلې ده. ددغه کتاب په دوهم خبرکي کې د وينا کولو پر مهال په ځان د باور په اړه موضوعات را غلي دي او دی خبرکي مهمه موضوع داده چې وېره يا ډار له نابوهۍ او پر ځان له باور نه لرلو را زېږي داچې څنګه د وېرو کسانو په وړاندې وينا وکړو د وينا کولو پر مهال د جرئت يو نوی لارښود باب دی. د وينا کولو اسانه او اغېزمنه لار ددې کتاب ددريم خبرکي محتويات دي چې د مطالعې او تجربې په بنا يې د وينا کولو سمه او پر ځای لارښوونه کړې ده او په دې خبرکي کې دا هم راغلي چې تاسې د څه په اړه چې خبرې کوئ بايد مينه او علاقه هم ورسره ولرئ بيا په بل عبارت د بيانيو ورکولو پروخت تل هغه موضوع د ځان لپاره وټاکئ چې مينه او مهارت دواړه ورسره ولرئ. څلورم خبرکي، بيا د وينا وال او اورېدونکي په اړه د وينا کولو د مثلث ددريو هرمونو او د هغو ددريو تاکتيکونو په هکله دی چې د کنفرانس لپاره موضوع پېژني را څرخي اوليدنه داچې کتاب تر وروستي خبرکي پورې د خبرو کولو په اړه زړه پورې مطالب او څرګندونې لري چې په لوستلو يې د وينا کولو اصول او سمې لارې چارې لوستونکي ته ورزده کېږي. دغه کتاب د ۱۰۰۰ ټوکو په کميت په ۲۷۵ مخونو کې د ميهن خپرندويې ټولنې له خوا په روان کال کې چاپ شوی دی.

حليم

ملي، ولسي او فولکلوري سندرې

څېړونکی: علي محمد منګل

ملي او ولسي فولکلوري سندرې يا شعرونه، د پښتو لرغوني آريايي ژبې هغه ادبي رنګينې او قيمتي مرغلرې دي، چې د پښتو ادب دادبي چوکاټ له رغښت سره سمې د پښتون ولس له خوا ويل شوي او ايجادشوي دي دا ولسي خود رويه اشعار لکه دصحرا ګلونه ډېر سوچه راغوړېدلي دي، چې ځانګړی فورم، رنګ، ښايست، خوند او محتوی لري. په خاص تال، سرود، آهنګ او سېلاب سره ويل کېږي. چې دملي موسيقۍ ډېر غوره او پاخه رښتونه لري دا ملي، ولسي او فولکلوري اشعار دپښتنو دتاريخ او ټولنيز ژوند بې ساري ثمره او محصول ګڼل کېږي، چې دپښتو ولسي ادب بڼ ډېر پېړې ټاند، تازه، سمسور او خوشبويه دي داهم څرګنده ده، چې په دغو ملي او ولسي سندروکې دقامولي او وطن دوستۍ رنګ ډېرغالب دی، داځکه چې دولس له ملي روحيې څخه سرچينه اخلي او د ملي رنګين روح په دغو بې سارو اشعاروکې په پوره جلوې او خلاسره راڅلېدلي او انځور شوي دي، چې دځان لېږېدلې، دوطن دننګ، مينې او عشق لمبې پکې په خاصو ادبي ولولو سره زمزمه شوي دي اولابه د پښتو ادب په شنه او سمسوره ورشو کې دغه ادبي ښايسته غوټۍ راسپړې او ګلونه کېږي. دډېروغازيانو، شهيدانو او مينانو دمينې، حسد اوکيږي يادونه په کې شوې ده دا ملي سندرې او اشعاردپښتنو هغه خوږ ادب دی، چې دمينې، ذوق او احساس او دپښتنو دپښتونولۍ له قانون او انساني ډېرو ښو جذبانو څخه رابېداکېږي. چې محرک او خوځښت يې هم يوازې دپښتون دمينې نه ډک زړه اوددده انساني مينې عواطف او دکردار جلوې لري، چې په پښتو او پښتونولۍ پورې اړوند دي دپښتو داملي او ولسي غوره سندرې او فولکلوري ادب پښتوژبه به رابېرازه او ژوندي کوي او دپښتنو دخپل منځي او انسان پېژندنې نسيم او به سمون له پاره ډېره عالي الوبه وسيله او باوري پانګه ده پښتنو ته ضرور او لازمه ده. چې ددغو ملي اشعارو او فولکلوري سندرو په رغښت او برخه کې په ځان ډېر ونه ومني او هغه له کليو او بانډو څخه له ټولي هڅي او ادبي ښکلا سره راټول کړي او دغې لار کې قلم په مينه وچلوي او ځانونه به ستړي کړي به هرحال موږ به دلته دماموني (ميموني) دغږلې ژوند او کيسې په اړه، چې په نامه او ځوانه خواني دښي په غمازۍ او ښځانی دخپل ميړه له خوا حلاله شوې او مړه شوې ده دېلګې په توګه څو سندرې په دې اړه درته وړاندې کړو

ميمونه، ماموني، ميموني، دخيرمحمد لور وه، دباجوړ دناوه ګۍ دغلجيو به کلي کې يې دخپل پلار سره ژوند کاوه ميمونه او ماموني، چې ځوانه او پېغله وه، داسې ښايسته وه لکه دبانقوتوتنې دښکلا او ښايست آوازه يې په ټول او نېږدې پښتونخوا کې خوره وه، هرچا يې غوښتل، چې دابنکلې پېغله دخپل کاله ډيوه کړي، خو دخدای په کارونه وو ددې قلم دخپل تره له زوی شيرعلم سره وهل شوی و. پلار يې خپل وراره شيرعلم ته ورکړه شيرعلم به سخه هم درلودله، چې دکونډۍ لور وه، دشيرعلم مشري ښځې شميموني سره، چې کشره بين يې وه زياته رخه او کينه درلودله. يوه ورځ شيرعلم له کوره چېرې په سفر تللی و دده مشري ښځې، چې له خدايه داغوښتل نو دشيرعلم دتللو څخه يې ګټه او استفاده وکړه او په ميمونه خوارکي يې تور ولګاوه. شيرعلم ناپوه، چې له سفره بېرته کورته راغی، بې له به اوبدباخه پوښتنې ماموني خوارکي يې دبنې به لسمون او سخت تور، چې عجيبه يې نوم و، حلاله کړه دماموني دغه ترخه او زړه دردوونکې کيسه په ډېرو پښتني سيموکې مشهوره ده، ډېرو شاعرانو ددغې ترازيدي او غم لړلې کيسې انځورونه په نظم کېلي او دغې په نيمه حوازوند باندې يې سوې سوې چيغې او فريادونه له خولې ايستلي دي دپښتنو په ولسي ادب، په ملي او فولکلوري سندروکې، دميموني نوم په ژبات څيګان او خواشيني سره ياد شوي دي، چې دهغې دغمجنې مړينې حال او به ترې پوره راجوتېږي په ولسي سندروکې يې باد داسې پرځای شوي دي

په لنډيو او ټپوکې

بيا به په منځ دکلي له څم
دميموني دا داګيلی راته کوينه
بيا به په منځ دکلي له څم
دميموني دسرقاتل به شم مينه
دماموني عجيبه څټي
دشيرعلم تورې له غېرې ورکوينه
ماموني خاص دباجوړ ده
داشيرعلم يې په تسمون حلالوينه
ماموني ګورته خواب وکړو
په صندوقچه کې مې باهودي ورک به شينه
دشيرعلم صبر تمام شو
چې ته يې لاس کړو ماموني حلالوينه
دشيرعلم وعده پوره شوه
دماموني دولۍ يې پورته کړه دننه
دماموني دمرګ آوازشو
په بن کې ولې تاوېدې وير يې کاونه
دماموني سره وينه راغله
کندې دغم ورته په لار کې جوړې دينه
دماموني مراد حاصل شو
هغې به داساعت غوښته په زيارتونه
دماموني همرولې راغلې
څوک ورته زاړي څوک پرې واېي
تهمتونه
دميموني دمرګ آواز شو
زاڼو روان کړل په هوا کې کاروانه
دميموني دمرګ آوازشو
جينکو وران کړل دجمس شينکي
خالونه
ميمونه شنه شوه په خندا شوه
دکاکازوی به مايه څه حلالوينه
دکاکازوينه راته وايه
کوم يونقصادي تن به ماکې وليدنه
که وي نقصان له ماڼه شوي
دکاکازوينه مره مې کړه خوني دربخښمه
دکاکازوينه درنه وايم
زه پښتنه يمه دقام نامه ګيمه
زه پښتنه يم ډمه نه يم
دکاکازوينه چې دقام نوم به بايلمه
دشرم کار ماته بدبختاري
زه لوبه شوې دپښتون په کور کې يمه
دکاکازوينه راته ګوره
په ماخولي دځنکدن راغلي دينه

په بنګلي کې

دپېغلتوب ښايست پخوا وژلې يمه
دابېګناه حلالوينه
....
دميموني افرباګوره
چېرته به نه وته نه کوره
په شيطنت دسي توره
اوس به يې وژنې له پېغوره
چې شير علم دعجيبي توري وينا
مابې ګناه حلالوينه

سندره ليکي؛

شيرعلم فکر دموزې و
دتښکوبه بابو چاکړې مرګونه
شيرعلم اصل کې بنګي و
بماکيو، پوپو باندې چاکړې مرګونه

سروکي

دامېمونه خواره يې مره کړه
دېو کور دی شيطاني کوي به غلا
خبرکړي الله
....
زاړي ميمونه چې مانه له حلالوينه
سره لاسونه واريه وازوهي زړا کوينه
وه زړا کوينه

ټوبې

ميمونه مې وړې وړې سنګي وهينه
ټوله په وينوکي لمده ده
ميموني وېلي شيرعلمه
زما دخور زړګی ملهمه
دعجيبي نه راته پېښ شول پسانونه
ټوله په وينوکي لمده ده
دعجيبي نه تومتي شوم
لکه پتنګ په اورستي شوم
دشيرعلم مينه په بل باندې کوينه
ټوله په وينوکي لمده ده
اشنامې نه و هغه مې وړور و
پيدا زما دتره په کوره
دتښکو بې راته وکړنه سوالونه
ټوله په وينوکي لمده ده
که ميموني زاري کوله
شيرعلم کله منوله

د مصطفی عمرزي په هاند او هڅو د «پور خرد» کتاب له چاپه راووت

په منځنيو پېړيو کې به که چا د خپلو څېړنو په ترڅ کې د طبيعت په اړه کومه نوې نظريه وړکړه او يا به يې داسې فرضيه وړاندې کړه چې له دې د مخه به چا نه وه اورېدلې نو د ارتداد په اتهام او يا په کوم بل نامه به وژل کېده او ځل کېده، څنګه هغه وخت د طبيعت په اړه دخلکو د پوهې د کچې د ټيټوالي له امله معلومات کم او ليد لوري يې محدود وو، چې په دې توګه ډېرو څېړونکو د مطالعاتو او څېړنو په ترڅ کې د ټولې نظرياتو با وجود خپل خلونه وخوړل او ژوند يې له لاسه ورکړ. داسې پېښې اوس هم د بشر په بدلون ليدل کېږي او اورېدل کېږي چې ايراني استاد ناصر (پورپيرار) په ليت پرګټ په د مقالو په شکل ليکلي او ښاغلي مصطفی عمرزي ددې مقالو د ارزښت او اهميت په پوهېدلو سره هغه را ټولې کړې اود يوې په زړه پورې عالمانه او هر اړخيزې سريزې په ليکلو سره يې په روانه دري ژبه د کتاب په به چاپ کړې دي چې ددې کتاب چاپ د مصطفی عمرزي لوی خدمت ګڼلی شو څنګه د خپلو خلکو ذهنيتونه يې د خپلو ارزښتونو، تاريخي مسايلو، هيوادپالنې، ادب او سياست په ډګر کې رو ښانه کړي دي او د مسايلو په وړاندې د ځوب ويلو کېدو پر ځای يې هڅوي له د حق غږ بشلو حق وېلو د روا او په ځای ګستاخۍ،

په څېړونکو او شونګو ساحه را تنګه شوې ده، خو دا چاره اوس ډېرو د هغو کسانو په ستونی را لېښه ده کوم چې د عقيدتي ارزښتونو د لا ټينګو او ترخنګ يې دلورو مجهولو سياسي مسايلو سپيناوي په اړه د خپل ولس ذهنيتونو رو ښانه کولو او لا پوهاوي لپاره څېړنې او ګروېږنې کوي. زموږ د خبرو اوسنۍ موضوع هم د ((پور خرد)) په نوم د يوه داسې کتاب په اړه ده چې د اسلامي او ټولنيزو ارزښتونو په اړه پلټنې يکي شوي دي. دا هغه کتاب دی چې دعقيدتي ارزښتونو لوی څېړونکي ذهنيت ورکړی دی

په رښتيا هم که څوک د چا له خوا مظلوم واقع کېږي او يا هم په لوی لاس د بل په وړاندې له خپل ځانه مظلمه جوړوي دا حالت الله پاک ته هم د منلو وړ نه دي څنګه د حق غږ بايد تل له وېرې پرته او رسا اوچت وي

ناصر (پورپيرار) دکتاب په لومړيو کې ليکي، که حق وېونکي نه وايي (٪ اقل د حق او حقيقت د اورېدلو جرئت خو ولري، څرګنده نه ده چې دا داسې له مانا او مفهوم نه ډکه خبره نه ده چې

۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او دودونه

په اسلام کې د ښځو حقوق

قتیل خوږیاڼی

داسلام سپېڅلي دین دښځې دټولو انیانو په نسبت دښځې مقام درناوی کړی اوپه اجتماعي او سیاسي ډګر کې یې له نارینه وو سره یو شان حقوق ورکړي دي. له ټولو مخکې یې ښځې ته دژوند حق ورکړي اوپه ژوندولې ښخولو یې دهغوی ښخول غندلي اومنع کړي دي «بای ذنب قتلت» له ښځو سره په تېره بیا له کونډو سره په بېلا بېلو ادیانو او مذاهبو کې بېل بېل ظالمانه سلوک کېده په یهودو کې به دمېړه ورور کونډې دژوندي ورور ملکیت شوه اوچې خنګه به یې خوښه وه همغې به یې ورسره کول همغې داحق نه درلود چې په خپله خوښه له چاسره نکاح وکړي په عیسویت کې که څه هم داخبره نشته، خوله کونډې سره دښځګۍ لپاره کومه طریقه نه وه پاکل شوې په هندوانو کې خودکونډې ژوندتنه له سره ضرورت نه لیدل کېده ټول عمر له خوشحالۍ اوسینګاره بې برخې وه په عربو کې هم دغه رواج و، چې کونډې به دمیراث خورو ملکیت شوه ډول ډول تکلیفونه به یې وررسول اوچې چیرې به یې خوښه وه هلته به یې ودوله زموږ په ټولنه کې هم دکونډې دغه حال و، چې دیهودواوعربو له کونډو سره و اوپه ځینو ځایونو کې لاتر اوسه دغه حال روان دي چې کونډې دمنقول اوغیر منقول مال په شان میراث ګڼل کېږي دمېړه له کورنۍ پرته بل ځای نه شي ودېدلي دغه راز په عربو کې ښځې په عمومي توګه دځارویو اومالونو په څېر تجارتي مارکېټونوته وړاندې کېدلې اوهلته به دځارویو غوندې پرته له دې چې څه حق ورکړل شي خرڅېدلې چې دعکاظ تجارتي بازارې غوره اوژوندی مثال دي، خو دحضرت سیدالمرسلین محمدمصطفی (ص) په بعثت سره دغو ټولو ظلمونوته دپای ټکی کېښول شو او ښځوته دشریف انسان په سترګه وکتل شول، په عظیم الشان قرآن کې (۲۸۲) ځایه د ښځې نوم راغلی اودوی په نامه دنسا سورت نازله شوېده الله پاک (جل علی شانه) دقرآن عظیم الشان په (۷۱) یم ایت کې فرمایي ژباړه «نارینه مسلمان او مسلماني ښځې دیوبل دوستان، اوساتندویان دي په ښوکارونوسره امرکوي اوله بدوکارونوڅخه منع کوي لمونځ (دغه) له ټولو ادابو سره سره رسوي زکات ورکوي او د خدای (ج) او دهغه دپیغمبر (ص) اطاعت کوي همدوی دي چې پردوی باندې خدای زر رحم ورکړي بېشکه چې خدای دستر قدرت اوحکمت خاوند دی» پیغمبر (ص) فرمایي «څوک چې دمسلمانانو چاروته پاملرنه نه کوي دمسلمانانو له ډلې څخه نه دی» اوپا «تاسې ټول دیوبل سرپرست یاستي اوهرڅوک د ترخپل لاس لاندې کسانو په هکله مسئول دی» خدای (ج) په قرآن عظیم الشان کې داسلام ستر پیغمبر ته لارښوونه ورکوي چې له مومنو ښځو څخه بیعت واخلې او فرمایي «ژباړه» «ای پیغمبره کله چې مومنې ښځې په دې شرط چې دوی به له خدای سره څه نه شریکوي اونه به دوی غلا کوي اونه به دوی زنا کوي اونه به دوی خپل اولاد وژني اونه به په دروغو سره راتله کوي چې جوړوي یې په منځ دلاسواوپښو خپلو کې یعنې له خپله خانه هغه کوچنی چې له ناروا لارې څخه یې دخپل اولاد په توګه نیولی وي، خپل مېړه ته دې نسبت نه ورکوي اونه به له تاڅخه نافرماني کوي په معروف (نیکو چارو) کې نوته بیعت وکړه له دوی سره اوبخښنه وغواړه لپاره ددوی (ښځو) له خدایه چې خدای ښه بخښونکی (دخطاګانو) اوډېر رحم والادی (په انعام، اجرا وثواب سره (معروف په لغت کې پېژندل شوی ته وایي اوپه شریعت کې یې په داسې یو شان باندې اطلاق کېږي چې شرعاً اوعقلاً غوره شوی وي، لوله همدې امله دمعروف کلمه ټول هغه ګړونوته اوژمني که سیاسي وي یاټولنیزې، سوله وي یاجګړه، خو چې دټولنې لپاره ګټور وي په برکې نیسي داسلام په لومړیو وختونو کې هم ګورو چې ښځو دخدای (ج)، له پیغمبر (ص) سره دسیاسي اومعنوي مشر په توګه بیعت کاوه بزدنه دبي بي «زینب» (رض) بیعت نه کول یا رایه نه ورکول اودېرښتیانو په وړاندې مخالفت دخدای (ج) دپیغمبر (ص) په تاریخ کې شهرت لري چې څومره انقلابي اوسیاسي وي اوداسلام ستر پیغمبر (ص) فرمایلي «ترټولو ستر جهاد دظالم رهبر په وړاندې دحقې کلمې ویل دي» په قرآن مجید کې په کارونوکې دسلامشورې سپارښتنه شوې اوخطاب بوازې نارینه ووته نه بلکې ښځو او نارینه وو دواړو ته دی لکه چې داسلام ستر پیغمبر (ص) له بي بي خدیجې (رض) سره مشوره کوله اونورو اصحابو هم په مهمو مسئلو کې له خپلو مېرمنو څخه نظر غوښته اوددوی انتقادي نظریاتو ته یې غوږ نیوه داهم دیادولو وړ خبره ده چې بي بي خدیجه (رض) لومړنۍ ښځه ده چې په اسلام مشرفه شوه اوداسلام په لاره کې لومړنۍ شهیده هم ښځه وه چې (سمیه) نومیده دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې دحکم روی مروان خلیفه ته مشوره ورکوله چې دحضرت عثمان (رض) ښځې هم غوښتل چې په دې مورد کې خپل نظر څرګند کړي مروان غوښتل چې دهغې دخبرومخه ونیسي، خوخلیفه وفرمایل «پرېږده چې خبرې وکړي دهغې مشوره له تانه صادقانه ده» دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې په سیاسي چاروکې دبي بي عایشې (رض) لاسوهنې په تاریخ کې مشهوري دي اودمسلمانانو خلیفه په سیاسي چاروکې دښځو دګډون مخه ندې لپاره چې دوی ښځې دې نه نیوله دحضرت رسول اکرم (ص) په وخت کې ښځو په جګړوکې ګډون کاوه اودضرورت په وخت کې به یې دحضرت رسول اکرم (ص) ساته کوله لکه چې دکعب لور (نصیبې) داحدپه جګړه کې خپل ځان دپیغمبر (ص) سپر وګرځاوه اولیکلي یې دي چې دوولس ځایه ټپي شوې وه له

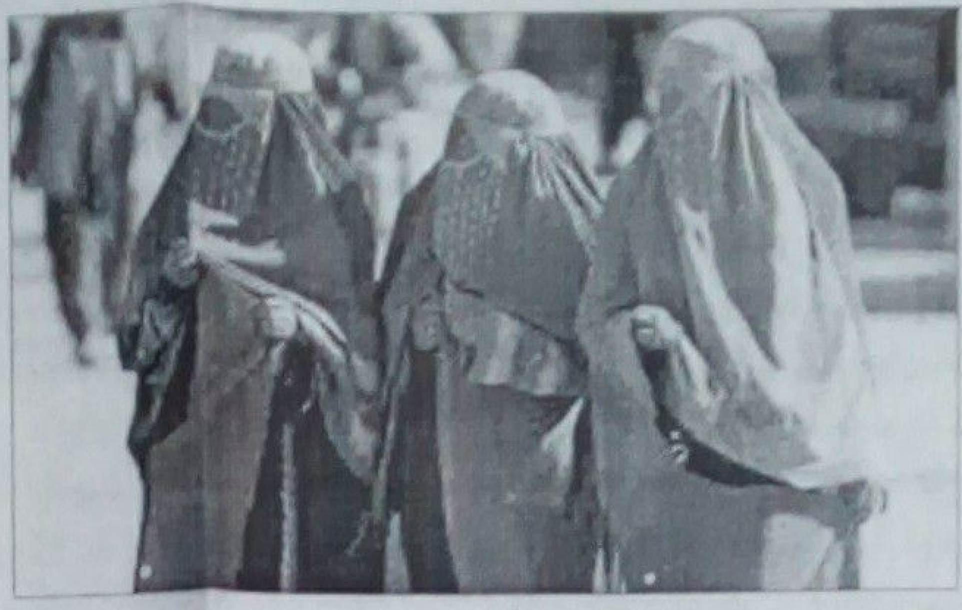

هغو مشهورو ښځو څخه چې له رسول الله (ص) سره یې په جګړو کې ونډه درلوده ربیعه اوعطیه او ایمان (بي بي عایشه، امیه اوسلیمه ام سنان، لیلاالغفاري اوذهاک اودعبدالمطلب لور صفیې (رض) په عزت او درناوي یادې شوې دي له اسلامي حکمونو سره سم مسلماني ښځې په هغه صورت کې چې دمسلمانانو دامیرله خوا دوی ته نیابت ورکړل شوی وي، حق لري چې دښمن ته پناه ورکړي، دسولې په خبرو اواترو کې ګډون وکړي اوسیاسي شخړې حل کړي په هند کې دمسلمانانو دتسلط په وخت کې داور نګزیب او دده دسیال دپاکلو داختلافاتو دحل په برخه کې د بېګم جهان آرا رول دیادولو وړ دی همدارنګه تاریخ لیکونکو داورنګزیب اوشاه جهان دلانجې په حل کولو کې دجهان آرا دهلو ځلو یادونه کوې اولیکي چې «بي بي جهان آرا له خپلو ټولوسیاسي معروفیتونو سره سره دخپل وخت دصوفیانو له ډلې څخه هم وه اودډوو کتابونو لیکواله هم ده اوترټولو ستر یادګار یې داګرې لوی جومات دي» دمسلمانو ښځو له ډلې څخه چې په حکومتي اوملکتي سایلو کې یې ونډه درلوده دغه راز په هند کې درضیه سلطانې په هرات کې دتیموریانو په وخت کې دګوهر شاد اوپه اوولسمه پېړۍ کې د نور جهانې نوم دیادولو وړ دی. فرانسوی ستر لیکوال اوتاریخ لیکونکی ډاکتر ګوستاليون دښځو دحقوقو اوونډې په هکله «داسلام اوعربو تمدن» په نامه خپل کتاب کې لیکي: «اسلام له یوازې دا چې دښځې مقام یې دروند کړ بلکې لومړی دین دی چې پر دې کار یې لاس پورې کړ، هغه حقوق چې قرآن اوفقهي کتابونو دښځو لپاره ټاکلي دي خوځلې له هغو حقوقو څخه زیات دي چې اروپایي ښځې یې لري» ډاکتر ګوستاليون زیاتوي «دهغو مطالبو له ډلې څخه چې داسلامي تمدن په وخت کې دښځو په اهمیت باندې دلالت کوي دادی چې زیاتره ښځې دپوهې اوکمال خښتنانې دي لکه چې دستر عالم دصبان دزوی جابر له خولې بي بي عایشه (رض) خوانه اومحترمه ښځه چې دخپل وخت ترټولو پوهه ښځه وه اویادلیني په نوم یوه بله ښځه چې له ډول ډول عقلي اونقلي علومو څخه په کافي اندازه خبره وه اوډېر ښکلي خط یې درلود په هسپانیه کې دمسلمانانو خلیفه به خپل ټول ارزښتناک لیکونه په هغې باندې لیکل همدا راز دفاطمې په نامه یوې بلې نجلۍ چې دخلیفه لیکونه به یې یا لیکل په کتابت کې یې دفضل اوپوهې خښتنان ټول حیران کړي وو اوهم یې یوه ډېره قیمتي کتابخانه درلوده چې په هغې کې یې ډول ډول قلمي کتابونه راټول کړي وو» دپورتنیو دلایلو، دسلګونو ایتونو اواحادیثو اوداسلام دتاریخ دیلایلو صحنو په پام کې نیولو سره داتیجه ترلاسه کېږي چې اسلام ښځو ته په سیاسي مسایلو کې نه یوازې دګډون حق ورکړي، بلکې دهغو مسایلو ډول چې دښځو په وسیله سرته رسېږي او له ګټورو کارونوڅخه دي دتوان ترانداز پورې په نارینه وواوښځو دواړو باندې فرض شوی دی په پای کې باید ووایو چې زموږ په اسلامي عقیده کې سیاست یوازې دټولنیزو چارو دتنظیم او اداري په معنی نه دی، بلکې دټولنې داصلاح او روزنې په مفهوم اودمدني ټولنې دجوړېدلو په معنا هم دی چې په حقیقت کې مورنۍ دنده اودماشوم پالنه په خپله یو سیاسي عمل دی

احمدیان، در رقابت با فلمسازان جهان

امرالله احمدیان، با ارایه نمایش‌نامه‌های جالب و دیدنی نخست در تیاتر و سپس وارد کار در سینما شده است او اکنون در صدد رقابت با فلمسازان مشهور جهان می‌باشد. این سینماگر افغان با اشتراک در ورکشاپ‌های آموزشی با هنر تیاتر آشنا شده و در چندین نمایش‌نامه نیز نقش بازی کرده است. «چهره‌های ماندگار» نهادی است که به ابتکار احمدیان و محمدیعقوب امینی در هرات راه‌اندازی شده و فعالیت‌های متعددی را در عرصه هنر تیاتر و سینما انجام داده.

احمدیان، تا اکنون توانسته است بیش از ده‌ها نمایش‌نامه را در بخش تیاتر، نویسندگی و کارگردانی کند. از جمله نمایش‌نامه‌های وی که بیننده‌های زیادی داشته است، «لحظه‌ای برای خنده، رستورانت، سه راهی، تست بازیگری، مادرم روزت مبارک، لسی وی ما، خواستگاری و تعبیر خواب» می‌باشد. احمدیان با ارایه نمایش‌نامه‌های تیاتر در ولایت هرات، توانست که چگونگی مدیریت تیاتر را در معرض توجه مردم و هنردوستان قرار دهد. این کار وی باعث شد که دیگر موسسات نیز حمایت شان را از این نهاد اعلام کنند. «چهره‌های ماندگار» تحت نظر وی در عرصه آموزش هنرمندان زن توانسته است شمار زیادی هنرمندان زن را رشد دهد. خاطره عزیزی، یکی از بازیگران موفق این گروه می‌باشد و از همین لحاظ، خاطره

عزیزی به عنوان بهترین بازیگر زن در افغانستان شناخته شده است. این گروه با راه‌اندازی آموزش هنر سینما در بخش‌های مختلف، جوانان را جذب کرده و با همکاری مدیریت تیاتر ولایت هرات و آمریت امور جوانان این ولایت و همچنان به همکاری موسسه «لینکلن امریکایی» صنف‌های آموزشی را تشکیل داده و فعالیت‌های هنری شان را انجام داده‌اند تا هنوز سه نمایش‌نامه این گروه نمایش یافته است. مدت سه سال است، امرالله احمدیان و گروه هنری‌اش، مصروف آموزش هنرمندان و ساختن نمایش‌نامه‌های تیاتری بوده اند که با برگزاری ورکشاپ آموزش فلمسازی از سوی کشور انگلستان در این ولایت، آن‌ها نیز اقدام به ساختن فلمهای سینمایی نمودند. فلمنامه «یک شب زمستانی» که توسط احمدیان نوشته شده است، از سوی «نهاد بریتانیایی» به عنوان بهترین فلمنامه معرفی شده است و فلم «یک شب زمستانی» در جشنواره بین‌المللی دیدار تاجکستان به نمایش نیز رفته است. بعد از ساختن این فلم، امرالله احمدیان، فعالیت‌هایش را بیشتر متمرکز به سینما می‌کند. وی در دو فلم هنری با کارگردانی الیاس اکرمی، به عنوان دستیار کارگردان کار کرده است. امرالله که هدف نهایی‌اش در کارهای سینمایی را رقابت با فلمسازان دنیا عنوان می‌کند، می‌گوید «این کار هر چند مشکل است، اما با تلاش فراوان امکان‌پذیر خواهد بود.» او این بار در صدد تأسیس یک نهاد دیگر فلمسازی به نام «راوی» می‌باشد. البته فعالیت‌های گروهی این نهاد به گونه مقدماتی آغاز شده است. می‌توان «فلم جمیله» را آغاز کار این گروه پنداشت. در این فلم، در کنار کسانی که در نقش دستیار، کارگردان، فلمبردار، نورپرداز، صدابردار، و دیگر فعالیت‌های تخنیکی کار کرده‌اند، در حدود ۱۵ بازیگر دختر و پسر که شامل گروه «راوی» می‌باشند نیز نقش دارند. فلم «خشت خام» به کارگردانی الیاس اکرمی به همکاری گروه «راوی» ساخته شده و امرالله احمدیان در نقش مرکزی ظاهر شده است.

صمدعلی نوازش

د سندرغاړي کېدو لپاره باید د موسیقۍ اصول زده کړو

کلیوالي سندرغاړی اسد قاسمي داستاد قاسم بخش شاګرد دی؛ له ۲۲ کلونو راهیسې سندرې وایي دغه هنرمند ۱۰ کاله په کډوالۍ کې تېر کړل او خپل هنرته یې په جلاوطنۍ کې دوام ورکړ کله، چې نوی دولت منځ ته راغی بیایې دسندرو په ویلو پیل وکړ، کابو ۱۲ کاله یې دغه کارته دوام ورکړ او همدا اوس هم سندرې وایي په دې اړه هېواد ورځپاڼې له نوموړي هنرمند سره مرکه کړې، چې تاسې درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

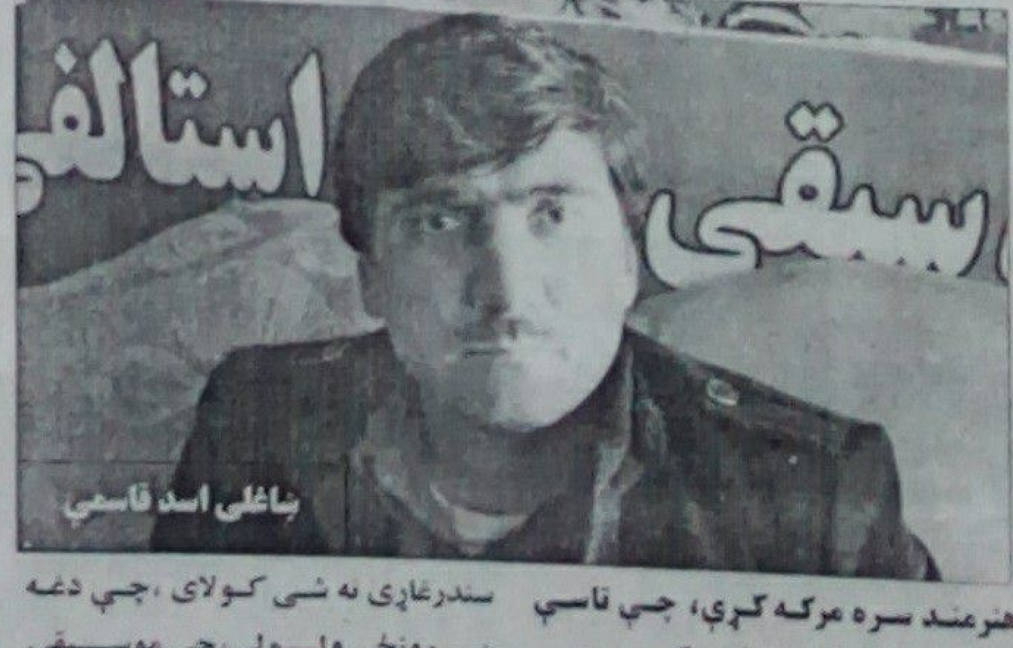

ښاغلی اسد قاسمي

پوښتنه: دیو سندرغاړي کېدو لپاره څه باید وشي؟

ځواب: دیو سندرغاړي کېدو لپاره باید، چې دموسیقۍ اصول زده کړو، نو هغه مهال یو کس یو هنرمند کېدای شي، چې په شعرولولي، دلوست اوسواد له نعمت څخه برخمن وي او دموسیقۍ د مشرانو اومخکېنانو درناوی وکړي سندرغاړي دنورو سندرغاړو دشعر ونو سره باید، چې بلدتیا ولري او دموسیقۍ هنر داستادانو ترلارښوونې لاندې زده کړه وکړي

پوښتنه: دتېروکلونو په پرتله دسندرغاړو شمېر اوس ډېر شوی، خو دسندرو او دموسیقۍ دالاتو په غږولو او اورولو کې ستونزې پرتې دي، دغه ستونزه څنګه لرې کېدای شي؟

ځواب: په اوسنیو شرایطو کې هېوادوال اقتصادي ستونزې لري، خانګړې دموسیقۍ زده کولو ښوونځي شته خو دځینو مشکلاتو له مخې ځیني سندرغاړي نه شي کولای، چې دغه ښوونځي ولولي، چې موسیقۍ داستادانو ترلارښوونې لاندې زده کاندي، نوځکه ځینې هېوادوال دموسیقۍ له اصولو پرته، داقتصادي ستونزو دلرې کولو په موخه دموسیقۍ په مسلک کې داخل شوي دي کوم کسان چې په دغه مسلک کې ځانونه داخلوي باید، چې په دې مسلک کې ځانونه پوه کړي، چې په ټولنه کې دخلکو له خوا لقدیر او ومنل شي

پوښتنه: څنګه دې موسیقۍ ته مخه وکړه؟

ځواب: زما کورنۍ دکابل دخراباتو په سیمه کې ژوند پرمخ بیوه، ما هم له ماشومتوب راهیسې له موسیقۍ سره مینه پیدا کړه، نوځکه موسیقۍ ته مې مخه وکړه له ۲۲ کلونو راهیسې کلیوالي سندرغاړی یم او دهېوادوالو دخوښیو په محفلونو کې سندرې وایم

پوښتنه: کوم ځوانان، چې له موسیقۍ سره مینه لري او غواړي سندرغاړي شي، په دې لاره کې بریالیتوب ته درسېدو لپاره کوم اصول باید ومني؟

ځواب: موسیقي دنورو هنرونو اوعلومو په شان ځان ته اصول لري، سندرغاړي اړ دي، چې دموسیقۍ اساسات او اصول زده کاندي اوهم داخلاقو له پلوه باید چې پابندوی بل داچې موسیقي په نظري اوعملي توګه تمرین کړي، پرته له دغو لارو چارو څوک هنرمند اوسندرغاړی کېدای نه شي

پوښتنه: ستاسې پروړاندې کومې ستونزې پرتې دي؟

ځواب: په تېروکلونو کې دهېواد ولایتونوته، په ودونو اوخوښیو کې د سندرغاړي په توګه تلم، خو اوس دامنیتي ستونزو له امله په ټولیزه توګه سندرغاړي نشي تلای دهېواد امنیتي ځواکونه باید، چې ددغې ستونزې دلرې کولو لپاره پاملرنه وکړي، چې سندرغاړي وتوانېږي دهېواد ولایتونو ته دهېوادوالو دخوښیو په محفلونو کې دګډون په موخه سفر وکړي

هېواد ـ نوري

د ښځو دیارلس کلنې لاسته راوړنې دې خوندي شي

سوله او ثبات د ښځو لپاره یوه خانګړې معنا، مفهوم او ارزښت لري او د څه باندې دریو لسیزو جګړو او ناورینخوالي له کبله سولې او آرامۍ ته لېوال او سترګې په لاره دي، ځکه په دې تېرو کلونو کې یې د ټپل شوې جګړې له کبله دزړونه ټولې خوبۍ او نېکمرغۍ له لاسه ورکړې او کلونه، کلونه یې د جنګ ترخ زهر څکلي دي. د افغانستان د ښځو هیله او امید دا دی چې د دوی په ژوند کې مثبت بدلون راشي، د افغان ښځو او ولس ډېره مهمه او عمده غوښتنه دا ده چې د افغانستان د خلکو او د ښځو هغو ارزښتونو او لاسته راوړنو ته دې درناوی وشي، کوم چې په تېرو ۱۳ کلونو کې یې تر لاسه کړې دي. له مخالفینو سره د روغې جوړې خبرو، د مدني ټولنو او هم ښځو چې د ښځو د حقونو د ساتنې په خاطر کار کوي: اندېښنه را پیدا، او په وار، وار یې د بېلابېلو غونډو او پرېکړو په ترځ کې له حکومت او نورو هغو کسانو څخه چې په دې برخه کې په یو ډول نه یو ډول دخیل دي، غوښتي چې په دې پرېکړو کې د افغان ښځو هغه لاسته راوړنې او ارزښتونه تر پوښتنې لاندې را نه ولي چې د تېرو کلونو په ترځ کې یې د ډېرو ستونزو په ګاللو او د قربانیو په ورکولو تر لاسه کړې دي. که په هېواد کې د ښځو تېر تاریخ ته ځیر شو، نو دا څرګندېږي چې دیارلس کاله مخکې ښځې له ښوونې او روزنې، روغتیایي آسانتیاوو، سیاست او په ټولنیزه توګه په ټولنیزو چارو کې له هر ډول ونډې اخیستو څخه بې برخې وې. خو د پخواني جمهور رئیس حامد کرزي د حکومت په راتګ او په هېواد کې د بېلابېلو مدني ټولنو له فعالیت سره سم، زموږ خویندو هم په ټولنیزو چارو کې په ګډون سره خپل ګیورتوب څرګند کې. په تېرو لسو کلونو کې یو شمېر ښځې په دې وتوانېدې چې د ټولنې په بېلابېلو سیاسي، ټولنیزو، روغتیایي، دښوونې او روزنې، سوداګرۍ، او نورو برخو کې په خپل کار او بې ساري زیار سره د ښې د ایښودلو ځای پیدا کړي چې له نیکه

مرغه ډېرې ښې هم وځلېدې. له بلې خوا په هره دوره ټاکنو کې د رای ورکوونکو ښځو ګډون، په پارلمان کې د ښځو ۲۵ فیصده شتون او د ټولنیزو چارو په بېلابېلو برخو کې د دوی فعال او خوځنده ګډون د دوی نېکمرغه راتلونکې زېری ورکوي. یو شمېر ښځې په دې باور دي چې سوله د افغاني ټولنې ترټولو ارزښتناکه او سپېڅلې غوښتنه ده چې باید ځای پر ځای شي. که ښځې په دې وپوهېږي چې د سولې راوستلو لپاره د هغوی حقونه او لاسته راوړنې تر پښو لاندې کېږي، نو په وړاندې به یې ودرېږي. ښځې د ټولنې نیمایي برخه جوړوي او حکومت هم نشي کولی له دې سترګې پټې کړي، نو کله چې موږ ښځې د ټولنې نیمایي برخه جوړوو، نو باید حکومت زموږ هیلو او غوښتنو ته غاړه کېږدي. د ښځو نظر، د ښځو پرېکړې او حضور باید نور له سمبولیکې او فیشني بڼې څخه را ووځي او په رښتیني بڼه په سیاسي او ټولنیز ډګر کې په ګیورتوب سره راڅرګندې شي. اوس نو افغان ښځې هغه د دیارلسو کلونو پخوا ښځې نه دي، بلکې ډېرې فعالې او خوځنده دي، خو د دوی اندېښنه له دې کبله ده چې وروسته تر دې او د دې مصالحې په راتللو سره یو ځل بیا د کورونو د څلورو دېوالونو بندیوانې نه شي، ځکه تېرې تجربې دا په ګوته کوي، هغه کسان چې له اوسني دولت سره په مخالفت کې واقع دي، تل یې ښځې ته د دویم جنس په سترګه کتلي او په ټولنیز او سیاسي ډګر کې د دوی د کار او فعالیت کولو مخالف دي او نه غواړي ښځه په کورنۍ او ټولنیز چاپېریال کې د یوه مستقل یا خانګړي شخصیت په توګه وپېژندل شي.

د سپورټ نړۍ

د کرېکټ بورډ اداره د دولت ځانګړې پاملرنې ته اړتيا لري

د افغانستان د کرېکټ بورډ عمومي رئيس نسيم الله دانش او ځينې اداري مسوولينو د افغانستان د اسلامي جمهوريت له دوهم مرستيال سرور دانش سره په کتنه کې د کرېکټ بورډ عمومي رئيس نسيم الله دانش له د ورکړل شوې ملاتړ مننه وکړه ...

[illegible]

[illegible]

انګلېنډ خپلې لوبډلې ته نوی مشر وټاکه

انګلېنډ د روان يو ورځني نړيوال جام سيالیو لپاره د لوبډلې پخوانی لوبډل مشر اليسټر کک لرې او پر ځای يې مورګان د دغې لوبډلې لوبډل مشر وټاکه. اليسټر کک د انګلېنډ يو له غوره لوبغاړو څخه دی ...

[illegible]

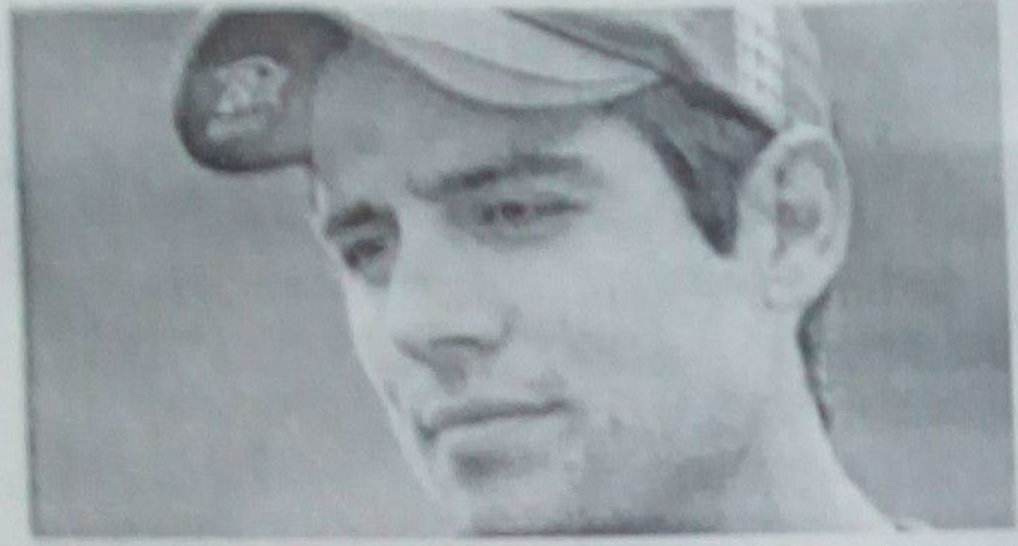

[illegible]

د پاکستان مشهور لوبغاړی شاهد اپريدي کرېکټ پرېږدي

شاهد اپريدي د پاکستان لپاره ۳۸۹ نړيوالې لوبې کړې ... د پاکستان د کرېکټ د ملي لوبډلې ولسي لوبغاړي شاهد اپريدي وايي د ۲۰۱۵ کال د راروان نړيوال جام څخه وروسته به يو ورځني نړيوال کرېکټ پرېږدي ...

[illegible]

[illegible]

ريال ماډرېډ د شخصي لوبډلو نړيوال جام وګاټه

د هسپانيې پېژندل شوې شخصي لوبډلې ريال ماډرېډ د ارجنټاين شخصي لوبډلې سن لورنزو ته د ۲-۰ سره ماتې ورکړه او د شخصي لوبډلو ...

[illegible]

[illegible]

سويلي افريقا د ويسټ انډيز لوبډلې ته په ستر توپير ماتې ورکړه

د لېندي په ټېسټ لوبه کې سويلي افريقا او ويسټ انډيز لوبډلو ترمنځ ...

... ويسټ انډيز لوبډلې د لوبې په لومړي پړاو کې د يو ستر هدف په تعقيب توپ وهنه پيل کړه خو د ويسټ انډيز توپ وهونکي هم د توپ اچوونکو په خير نه لوبه ونکړه ويسټ انډيز ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۲۰۱ منډې جوړې کړې. د سويلي افريقا لپاره فلينډر ۴، مورکل ۳، ... او فلينډر يوه ويکټه واخيسته.

استراليا بيا هم هندي لوبډلې ته ماتې ورکړه

د لېندي په ټېسټ لوبه کې د استراليا او هندوستان لوبډلو ترمنځ دوهمه ټېسټ لوبه پای ته ورسېده ...

[illegible]

[illegible]

کرېکټ بورډ په کاري برخه کې د نويو پرمختګونو ژېرې ورکوي

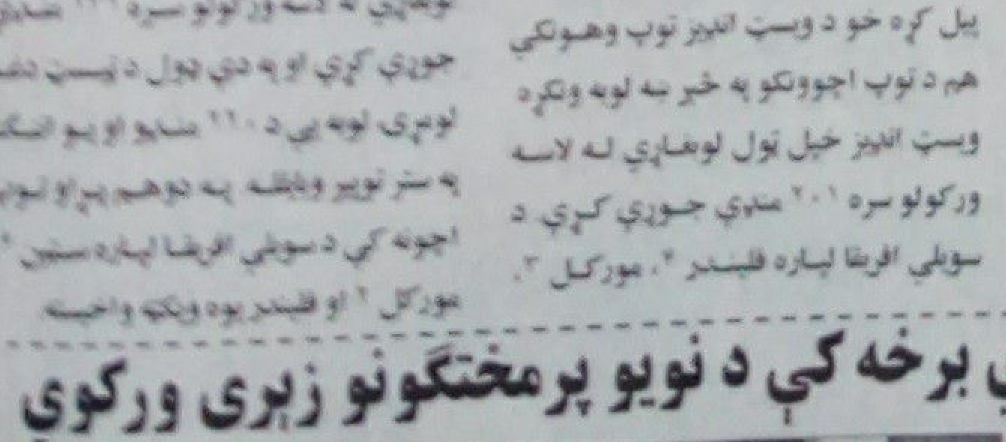

د افغانستان د کرېکټ بورډ اداري د غونډو په تالار کې د کرېکټ بورډ د کارکوونکو د اداري په غونډه کې نسيم الله دانش د کرېکټ بورډ کارکوونکو ته د نويو پرمختګونو او لاسته راوړنو زېرې ورکړ او د هرې ځانګې له مسوول څخه يې د ۲۰۱۵ زېږدیز کال لپاره د بشپړ کاري پلان غوښتنه هم وکړه.

دانش د کرېکټ بورډ کارکوونکو ته ووېل چې: زه ستاسې د ټيم يو غړی يم او موږ به په ګډه سره د لاسته راوړنو لپاره هڅې خلې کوو ...

[illegible]

کينيا د ماتې خوړلو لړۍ ته ادامه ورکړه

د لېندي په لوبه ورځ د پاکستان الف او کينيا ملي لوبډلو ترمنځ ...

[illegible]

[illegible]

د کابل د کرېکټ اتلولي د ټايمنيو لوبډلې وګټله

په کابل کې د کرېکټ د ... لوبډلو ترمنځ لوبې د ټايمنيو د لوبډلې په اتلولۍ پای ته ورسېدې ...

[illegible]

[illegible]

اقتصاد او سوداګري

د چین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده

داقتصادي پرمختګونو نړیوال ننداړتون په دې وروستیو کې دچین په جمهوریت کې پرانیستل شو په دغه ننداړتون کې دنړۍ د بېلابېلو هېوادونو استازو ګډون درلود، چې دافغانستان داقتصادي پرمختګونو دننداړتون رئیس هم دغه ننداړتون ته ور بلل شوی و په دې اړه هېواد ورځپاڼې دسوداګرۍ اوصنایعو چارو وزارت داقتصادي پرمختګونو دنړیوال ننداړتون له رئیس الحاج محمد امین تره خیل سره مرکه کړې، چې درنو لوستونکو ته وړاندې کیږي

پوښتنه دچینا ایروشیا سوداګریز ننداړتون دپرانیستلو بهیر څنګه و؟

ځواب دچین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده. دغه نړیوال ننداړتون هرکال دسوداګرۍ د پراختیا، ودې اوپانګونې اودچین هېواد دسوداګریزو اړیکو دغښتلي کولو په موخه دچین جمهوریت دارو مچي په ښار کې جوړېږي دغه ننداړتون د ۲۰۱۴ زیږدیز کال دسپتمبر په لومړۍ په داسې حال کې پرانیستل شو، چې دنړۍ دبېلابېلو هېوادونو رسمي ډیپلوماټانو، دچین دسوداګرۍ چارو وزارت مرستیال، دچینا دسوداګریز ننداړتون سکرتر جنرال، دسنکیانګ ولایت والي اوهمدارنګه په چین کې دافغانستان استوګن سفیر ښاغلي فراهي هم شتون درلود

په دې سوداګریز هال کې ګډون کوونکو استازوته دافغانستان دتولیداتو د کیفیت، دتولید سیمه او بهرنیو هېوادونو ته دکلنې کچې دصادرولو بهیر وړاندې شو او همدارنګه دقوانینو، د سوداګرۍ د مقرراتو، پانګونې، آسانتیاوو اوسوداګریزې پانګونې په اړه پوښتنو ته ځوابونه ووېل شول

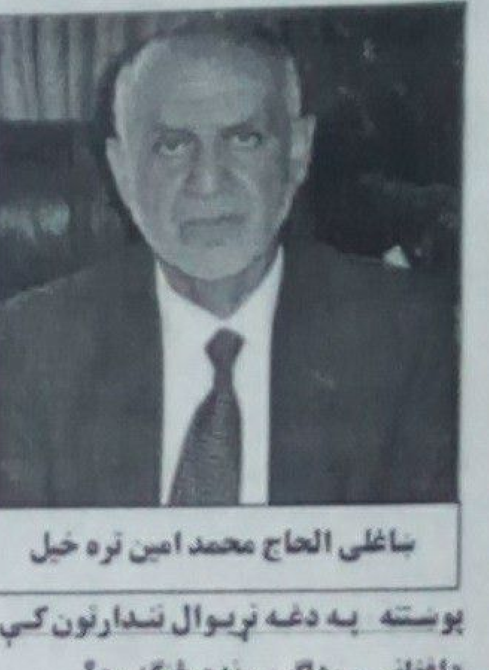

ښاغلی الحاج محمد امین تره خیل

پوښتنه په دغه نړیوال ننداړتون کې دافغاني سوداګرو ونډه څنګه وه؟

ځواب کومې سوداګریزې غرفې چې په اړوند هال کې دافغانستان له لورې پرانیستل شوې وې له کیفیت څخه ډکې غرفې دګډون کوونکو سوداګرو لپاره چمتو شوې وې. په دغه نړیوال ننداړتون کې ۹۰ سلنه سوداګریز توکي چې ننداړې ته وړاندې شوي وو وپلورل شول او ننداړتون لاسته راوړونکی وبلل شو او ددې په ترڅ کې دهېواد دسوداګرو

هېوادونه دلوېدیځو هېوادونو سره نښلوي دغه پروژه دتاریخ دېره ګټوره پروژه ارزول شوې ده

داقتصادي پرمختګونو دننداړتون رئیس دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې ووېل دچین جمهوریت دقوانینو اومقرراتو پرښټ دچین دسنکیانګ ولایت دشرکتونو اتحادیه، دودې، ساختمان، دپراختیایي کمربند اوداقتصادي پرمختګ دنده په چین کې لري او د ۲۰۰۰ کمپنیو په شمیر په کې تضمین شوي دي اوټولې اقتصادي موګڼالې لکه ساینس، پوهنه، فرهنګ، روغتیا، سپورټ اودمالي چارو مشرې کوي دغه اتحادیه ارزښتمن تاریخي رول داقتصادي پرمختیاپه برخه کې لري اودکرنې، صنعت، ترانسپورټ، سوداګرۍ، مراسلاتو اوملي اقتصادي ودې ملاتړ یې هم کړی دی او دچین داقتصاد دپراختیا لامل هم شوی دی او دهمدغو چارو په پایله کې چین دنړۍ دیوستر ځواک په توګه بدل شوی دی

پوښتنه افغاني لوري دچین دکمپنیو له اتحادیې سره دسوداګرۍ دپراختیا لپاره څه وکړل؟

ځواب دافغاني لوري استازي دسنکیانګ ولایت دکمپنیو له اتحادیې سره په اړیکه کې شول اودتجربو، دطبیعي سرچینو دمطالعاتو اوله هغو څخه ګټه اخیستنه،

دننداړتون دپرانستلو غونډه دچین جمهوریت دملي سرود په غږولو سره پیل شوه په جوړوشویو مراسمو کې دچین دسوداګرۍ وزارت مرستیال، دسنکیانګ والي اودچینا ایروشیا ننداړتون سکرتر جنرال هراړخیزې خبرې وکړې او دسوداګرۍ داړیکو په ټینګولو، اقتصادي همکاریو، پانګونې او دچین دصادراتو او وارداتو دپراختیا په اړه یې ټینګار وکړ او ګډون کوونکو استازوته یې ډاډ ورکړ، چې دچین هېواد به دسوداګرۍ دغښتلي کولو په تړاو له نورو هېوادونو سره له هر راز هلوځلو څخه ډډه ونه کړي اوپه دې لاره کې به سوداګروته آسانتیاوې برابرې کړي

وروسته له دې ګډون کوونکو استازو اوميلمنو له ننداړتون څخه لیدنه وکړه اوجوړ شوی هال دافغانستان دسفیر فراهي له خوا په رسمي ډول پرانستل شو

اودچین اونورو هېوادونو دکمپنیو ترمنځ دسوداګریزو توکو دتبادلې په تړاو تفاهم لیک وشو اوګډون کوونکو هېوادونو دسوداګریزو اړیکو پرسرټینګاروکړ

ده ووېل دچین داقتصادي رفورم دټولنې مرستیال فن جنګ خبرې وکړې اودچینا ایروشیا داقتصادي پرمختګ لپاره یې ټینګار وکړ او دنورو همکاریو زمینه یې هم وکړه

دسکرټریټ دبورډ رئیس ژنګ چوغونګ، دچین ایروشیا اودنورو هېوادونو استازو په خپل وار سره خبرې وکړې

پوښتنه دوربشمو لارې دبیا پرانستلو په تړاو څه وشول؟

ځواب دوربشمو داقتصادي کمربند دغونډې په اړه اوپه چین کې دګډون کوونکو هېوادونو دسفیرانو اودیپلوماټانو په ګډون دوربشمو داقتصادي پرمختګ لپاره، چې دسوېلي آسیا او دمنځنۍ آسیا

دسوداګرۍ وده اوپراختیا او په ټولو سوداګریزو برخوکې دټولنیزې سوکالۍ څخه دګټې پورته کولو لپاره بوټیم بابوه اداره دسوداګرۍ وزارت په چوکاټ کې دکاریوهو او متخصصو کسانو اوتجربه لرونکو په شتون جوړه کړې او داقتصادي کمربند دکمپنیو داتحادیې دمطالعاتو په اړه له چین سره اړیکې نیول شوې دي، چې دغه بهیر به د هېواد په اقتصادي پرمختګ کې دپاملرنې وړ پایلې له ځان سره ولري او موږ به وشوکولای خپل دردېدلي ولس ته دخدمت جوګه شو دچین جمهوریت دسنکیانګ ولایت سوداګریز مارکیټ دافغاني سوداګرو لپاره پراختیا موندلې ده او اقتصادي راکړې ورکړې به بازارتو دشوی او دافغانستان دصادراتو کچه هرکال لوړه شوې ده

هېواد_نوري

«کرنې ته دې پراختیا او پاملرنه...

چې دغه وزارت د هغو په رڼا کې د کرنیزو پروګرامونو او پروژو په پرمخ بیولو کې استفاده وکړي د کرنې او اوبو لګولو وزارت سرپرست ووېل افغانستان یو کرنیز هېواد دی چې په سلو کې نږدې ۸۰ وګړي یې په کرنې او مالدارۍ بوخت دي او د مالي امکاناتو د رامنځته

کېدو او د کرنې د بنسټونو د جوړولو په صورت کې به دغه وزارت وکولای شي د دولت زیاته بودجه تمویله کړي په دغه کنفرانس کې یو شمیر ماهرانو د هېواد د کرنې حالت او له ستونزو څخه د وتلو لارې چارې په خپلو پیشنهادونوکې وړاندې کړې باختر

په نړیوالو بازارونوکې د تېلو بیه بیا...

زیات کمښت تجربه کړې وه؛ په دې وروستیو کې لږ څه لوړه شوه خو د روانې اونۍ د معاملو په پیل کې بو ځل بیا راټیټه شوه په منځنې ختیځ کې د تیلو یوشمیر تولیدونکو یکشنبې په ورځ په ابوظبي ښارکې د کنفرانس په ترڅ کې د یو د لوړتیا په مقصد د تولید له هر راز کمښت سره مخالفت وکړ د سعودي عربستان د تېلو وزیر علي النعیمي ووېل که چیرې د

(اوپک) غیر غړي هېوادونه وغواړي تولید کم کړي؟ موږ یې هرکلی کوو خو عربستان به دخپل دتېلو تولیدکم نه کړي د عربي متحدو اماراتو د تېلو وزیر سهیل المزروعي هم څرګنده کړه چې اوپک یا د تېلو تولیدوونکي سترشل هېوادونه به د تېلو د بازار د پیاوړتیا لپاره هیڅ اقدام ونه کړي، اوپک د نړۍ د تېلو دریمه برخه تولیدوي

پاکستان ۵۰۰ افراطیان ...

د دغه برغل مسوولیت د تحریک طالبان پاکستان ډلې پرغاړه واخیست او وې ویل چې په دې سره یې پر قبایلي سیمو د پاکستان د پوځ د عملیاتو غچ واخیست. د پاکستان پوځ د ۲۰۱۴م کال له دوبې راهیسې له افغانستان سره په سرحدي قبایلي سیمو کې د وسله والو طالبانو او القاعدې پرضد عملیات پیل کړي

دي. د دغه هېواد د پوځ د معلوماتو له مخې په دغو عملیاتو کې تر اوسه پورې ۱۷۰۰ یاغیان وژل شوي دي. خو دېر کسان پر دغو عملیاتو نیوکې کوي او وایي، چې کېنې دا عملیات د ترهګرۍ او اورپکو پرضد نه بلکې د پاکستان د سیاسي مخالفینو پرضد دي، چې له پنجابه ازادي غواړي

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو...

پاکوېسون دغه جمله چې فقید وزیر، پیټر شټروک په هغه وخت کې کړې وه، استعاري معنې لري. هغه په دې اړه اشاره هم پېښو ته وه چې په هغه وخت کې د لوېدیځو هېوادونو په سرکونو کې رامنځ ته شوي وې، لکه په واشنګټن، نیویارک او یا وروسته په لندن او مادرید کې او اوس هم په دې ورځو کې د لوېدیځې نړۍ په دېرو ښارونو کې سرې ویني. د هغه له دې جملې څخه هدف دا ؤ چې زموږ د ګروپ د سولې او امنیت څخه هغو خلکو کې دفاع له کېږي. چېرته چې دغه جملې سره دغو کېږي، انګېږي هغه چې دغه جملې طرحه اعلان کړې. دا دلیل ؤ چې موږ افغانستان ته تللو او ۱۳ کاله دلته پاتې شوو. په همدې وجه موږ له افغانانو سره مرسته کوو. موږ ګډې کې لرو چې بیا د افغانستان په خاوره کې یو تروریستي رژیم رامنځ ته نه شي.

دویچه وېله ښاغلي پاکوېسون تاسې د آلمان د پوځ د یو متصدار او اوس د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه له څه ډول یو احساس او انګېرلې سره له دې هېواد سره مخه کوئ؟

پاکوېسون زه لا تراوسه له دې هېواد سره مخه په

نه کوم. زه به د «یونکړن ملاتړ» ماموریت په چوکاټ کې شپږ میاشتې نور هم په دې دنده کې پاتې شم او د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه به له دغه ماموریت سره ملتیا ولرم. زه له دې مخکې په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې هم دلته وم. زه د زړه له کومې او خوښۍ سره بېرته افغانستان ته راغلم، ځکه د دې هېواد خلک پر ما ګران دي او د دوی لپاره د سولې پېروینه لرم. زه هیله من یم چې دا هېواد وروسته له ۳۰ کلونو جګړې څخه بالاخره ولواړی چې د دورژګانی تر تول کړي. تفاوت نه د پای ټکي کیږدي او دولتي عادي ژوند ته بېرته ستون شي. زما لپاره دا یو ډېر نه او ښایسته پاداش دی چې د هغو ماشومانو چې ښوونځیو ته ځي او د دې هېواد راتلونکي دي. ستړګو ته ګورم. زه د زړه له کومې افغانستان کې یم او د دې هېواد دخلکو تر څنګ ولاړ یم او غواړم د زړه له کومې له هغوی سره مرسته وکړم. کله چې تیر ځل بېرته خپل هېواد ته ستون شوم، نو د افغانستان یوه کوچنۍ خاطره مې له ځان سره یوړه او دا ځل د راتلونکي کال د جون په میاشت کې به هم دغسې یوه خاطره له ځان سره یوسم

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځې...

هېوادونومرستې دلته په خیر لوټې اوهغه له خپلو شخصي ګټو بکار کړې اوبیا دهغو دلګولو په برخه کې دلیر حکومت په خیر له ناغېړیو اوفسادونو څخه کارواخلي اوافغاني چارواکي له خپلو بهرنیو اوکورنیو شرکتونو، کمپنیو، انجوګانو، قراردادیانو اوپیکه دارانو سره دناوړو جوړښتونو او معاملو له مخې دمرستندویو هېوادونو مرستې لوټ تالان کړې اوپه خپلو جیبونو کې یې واچوې او خانونو پسې ورسوي دافغانستان جمهور رئیس په تیرو دیارلسو کلونو کې په افغانستان کې ددغه ډول زیاتو فسادونو دشتون په اړه دلسګونو اوتانو دغونډو دیرڅه ویل هېوادونو دخپلو ارزښتونو او دخرګندونو په غیرګون کې په کلکه دا زمنه وکړه چې له دې وروسته به دغه فسادونو، زوروراکانو، فاسقانو اوفسادونو په ګډون هیڅ سپین سترګي، سرزوري اوخپلسرې زوروراکې اولوټمارته دا اجازه ورنه کړي چې له افغانستان سره دمرستندویو هېوادونو دمرستولوټولو ته زړه نه کړي اوپه خپلو شخصي جیبونوکې یې واچوي اوکه نه نو دکابل بانک دلوټمارانو، فاسدانو اوفاسقانو په څیر له برخلیک سره به مخ رسوا اوبرښند شي اوپرخپلو جزاګانو به ورسېږي په تیرودیارلسو کلونوکې په هېواد کې داسې زیاتو فسادونو ته په پام سره دادیادولې ورده چې غاصبانو په تیرودیارلسو کلونوکې له دوومیلیونوجریبو څخه زیات دولتي اوشخصي ملکیتونه غصب کړي دي، لوټمارانو دکابل بانک نهه سوه میلیونه امریکایي ډالره اختلاس اوغلا کړي دي، دزر اوزور خاوندانو اوزور واکانو دیونیم میلیاردو افغانیو برابر دولتي برېښنا غلا کړې ده اوهم یې ترڅنګ دمرستندویو هېوادونو نږدې اته میلیارده امریکایي ډالره مرسته هم یې خابه لګولې ده چې له نښه یې توکیو

سره ثمبارزې له پاره شوې وه اوهم دهېواد په دولتي اداروکې داصلاحاتو دراوستلو اودملکي خدمتونو دښه رسولو په برخه کې دنړۍ دمرستندویو هېوادونو اووه نیم میلیارده امریکایي ډالره په سمه اومعقوله اوشفافه توګه له دې لګېدلې اوهم ترڅنګ یې له افغانستان سره نړیوالوسولوميليارډو امریکایي ډالرو پورې دامریکا پراختیایي او بشري مرستې په شفافه توګه له دې لګېدلې، همدالامل دی چې له تیره څه مرحلې مشتې پاتې یې هم له دې راتلونکې اودغه ډول زیاتو مرستې دوخت دفاسدانو اوفاسقانو په جیبونوکې لوېدلې دي، دلکي دلکي ماڼۍ اوآسمان څکې برجونه، بې پلانه ښارګوټي اوداسې نورې استهلاکي پروژې یې جوړې کړې دي اوپایي په ډرکې پرې پانګه اچونه کړې ده. افغان نوی دولت باید زیاته هڅه اوهلاند وکړي چې له دې وروسته په هېواد کې د اداري فسادونو پرضد دمبارزې په برخو کې په دغه ډول غونډو کې له نړیوالو سره خپلو شویو ژمنوته دعمل جامه وروانوندې اوپرمټ دی له هېواده دفاسدانو، فاسقانو اوغاصبانو تحریکې ټول کړي اوپرځای دی په پوره شفافیت او صداقت سره دهېواد داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمخ بیولو له پاره دنړۍ دمرستندویو هېوادونو ددغه ډول پوځي اوانکشافي مرستو له کارولو اولګولو څخه کار واخلي اوپرمټ یې په هېواد کې روانو امنیتي او اقتصادي ناخوالو اوناډو دونه دپای ټکی کیږدي اوپه دې توګه دې دهغوانو جرړې بېخي وچې کړي او دنړیوالې ټولنې باور دې ورخپل کړي، نو هغه به نړیواله ټولنه هم وهڅوله شي اودافغانستان دخلکو دژوندانه په امنیتي، اقتصادي، فرهنګي اونورو ډګرونوکې به خپلو مرستوته دوام ورکړي اوپرمټ به یې افغانستان له هره پلوه پرخپلو پښو ودروي

د مصطفی عمرزي په هاند او ((هڅود پور خرد))...

هرڅوک پرې پوهېږي خو د مقالې پیام دادي چې هر څوک دا مقوله په ځان باید عملي کړي لکه د مخه چې ووېل شول دغه کتاب چې په بېلا بېلو اسلامي، سیاسي، اقتصادي او ادبي موضوعاتو د شپېتو مقالو ترکیب دې هره مقاله یې دځانګړي بیان او پیغام درلودونکې ده چې د متن د اهمیت له پلوه ان خینې داسې مقالې هم شته چې د بني اسرا

لیلوغمه یې را پاروي او په ښاغلي ناصر (پوریران یې نیوکه او ایراد کړی دی، لوموړي په خپلو ټولو لیکنو او مقالو کې داسې لیکنه نلري چې د خپلو تر سنخ د زینو ملهي لسانې او ورنه نورو تعصبانو څرګ ترې وګلېږي دغه کتاب په ۲۸۲ مخونو کې په ښکلي صحافت د ښګا په خپرندویه موسسه کې د زرو ټوکو په تیراژ چاپ شوی دی یعقوب امین

قانون تدارکات علمه ومتحد المالها وبرای تمام داوطلبان واجد شرایط طوریکه درشرطنامه تعریف شده است راه اندازی خواهد شد.
یک مجموعه مکمل شرطنامه به لسان دری توسط داوطلبان علاقمند ذریعه یک درخواست تحریری بعد از پرداخت یک مبلغ غیر قابل بازپرداخت 500 افغانی تهیه خواهد بود شرطنامه ها در روز داوطلبی که تاریخ وزمان دران مشخص می باشد درحضورداشت نماینده گان داوطلبان وهیات موظف گشوده خواهد شد افرهای دیررسیده رد خواهد شد
لمده رهنمای ها معاملات ومالکین تعمیر ها که خواهش قرارداد ارا داشته باشند ازنشر اعلان الی بیست ویک روز کاری جهت اخذ شرطنامه به مدیریت تدارکات معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی واقع ده بوری عقب انستیتوت ملی موسیقی مراجعه نماید تضمین افر در مجلس افرگشائی اخذ میگردد 5688

اعلان داوطلبی وزارت اطلاعات وفرهنگ

به نسبت کمبود بودجه خریداری مقدار 257,726 لیتر تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول مورد ضرورت وسایط، بخاریهای مرکز و موسسات مربوطه، مرکزگرمی تعمیر وزارت و ریاست آرشیف ملی بابت سال 1394 به شرح ذیل تعدیل صورت گرفت

تعدیل شماره 1			
شماره	ماده	موجود	تعدیل شده
1	ماده 1.1 دستورالعمل برای داوطلبان	خریداری مقدار 257,726 تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول	خریداری مقدار 120,000 لیتر تیل دیزل ومقدار 76,968 لیتر تیل پطرول
2	ماده 21.7 دستورالعمل برای داوطلبان	تضمین افر مبلغ 1,120,000 یک ملیون و یکصدوبیست هزار افغانی	تضمین افر مبلغ 680,000 شش صد هشتاد هزار افغانی
3	شرایط ارزیابی بعدی (بند2 مادهٔ 38 دستورالعمل برای داوطلبان)	(الف) توانایی مالی: داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانگر سرمایه نقدی به ارزش (6,000,000) شش ملیون افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی: داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده گی خویش را به ارزش (44,000,000) چهل و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش (24,000,000) بیست و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید	الف) توانایی مالی: داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانگر سرمایه نقدی به ارزش (2740000) دو ملیونو هفت صدو چهل هزار افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی: داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده گی خویش را به ارزش (21,000,000) بیست یک ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش (11,000,000) یازده ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید

داوطلبان واجد شرایط تعدیل شماره 1 مکمل را از ادرس که قبلا نشر شده بود بدست آورده میتوانند

افغان اعلانات

شهرکابل واقع سرای غزنی کارته چهار سپرده شرطنامه را ملاحظه نمایند 569

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت کمپیوتری نمبر 00843154 به اسم محمد اغا زمان خیل ولد محمد نادر مفقود گردیده از اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

صبری لعلند یکعراده موټر نمبر 6428 شخصی خوست را خواهان تبدیلی یک لولادی به رنګ نقرئی گردیده اشخاص وموسساتی که با موټر مذکور معطله داشته باشند از نشر اعلان الی 758 یوم به مدیریت ترافیک خوست اطلاع دهند

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست صحت عامه ولایت لوگر یک دربند حویلی رهایشی عبدالحبیب ولد محمد نور را ماهانه مبلغ 50000 افغانی برای مدت یکسال قرارداد مینماید اشخاصی که دارای چنین حویلی داشته باشند ویکرایه کمتر بدهند درخواستهای خویش را به مدیریت خدمات ریاست صحت عامه ولایت لوگر بسپارند شرطنامه را ملاحظه تضمین اخذ میگردد وخود شان ازنشراعلان ... روز غرض افرگشائی حاضر گردند 567

◆ ◆ ◆ ◆

موضوع: تدارک یک دربند حویلی دارای 25 الی 30 اتاق در مربوطات ناحیه سوم شهر کابل معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی وزارت معارف یک دربند حویلی که دارای 30 اتاق باشد درمربوطات ناحیه سوم شهر کابل برای مدت یکسال مالی طور کرایه جهت تدریس شاگردان لیلیه نسوان خویش طور قرارداد ضرور است پروسه داوطلبی از طریق داوطلبی باز ملی طبق

دیپارتمنت تهیه و تدارکات برنامه ملی انکشاف صنایع روستائی وزارت احیا و انکشاف دهات
ایمیل qais.aqaee@mrrd.gov.af

◆ ◆ ◆ ◆

قباله شرعی نمبر 2758/ 239 مورخ 1394/1/5 یک دربند حویلی واقع ده بوری سرای غزنی به اسم میرسیف الدین ولد میر صدر الدین مفقود گردیده اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

پارکینگ وسایط شهری واقع پل ارتل سمت شرق پارک جدید تفریحی ساحه ناحیه سوم به اجاره داده میشود
متشبثین خصوصی واشخاص انفرادی که خواهش قرارداد ارا داشته باشند درخواست های خویش را بریاست عواید شاروالی کابل سپرده وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری مراجعه نمایند شرطنامه را ملاحظه کرده تضمین اخذ میگردد 5693

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت نمبر OA-11620151 به اسم ابراهیم ولد محمد اکبر مفقود گردیده از اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست معارف شهر کابل غرض تدریس شاگردان مکتب ابتدائیه دیوان بیگی به یک دربند حویلی که حداقل 21 اطاق ویا بیشتر از ان داشته باشد ضرورت دارد
اشخاصی که ساحه دیوان بیگی همچو تعمیر داشته باشند وطور کرایه بدهند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری به مدیریت عمومی تهیه وتدارکات ریاست معارف

4. تهیه و خریداری 9,840 نو هزار و هشت صد و چهل لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی پروان.
با در نظر داشت روش تدارکاتی داوطلبی باز داخلی (National Open Tendering) عقد قرارداد و به مصرف برساند. ازینرو اسناد داوطلبی پروژه مذکور (Bidding Document) را در چهار بخش ترتیب نموده و ذریعه این اعلان به آگاهی تمام شرکت ها و موسسات خصوصی که در این راستا فعالیت داشته باشند میرساند تا برای اشتراک در داوطلبی اسناد مکمل آن را ازین اداره بدست بیاورند.
آخرین روز تسلیمی و آفرگشایی اسناد داوطلبی برای تهیه و خریداری تیل دیزل برای دفتر ولایتی هرات، بامیان و ننگرهار برنامه ملی انکشاف صنایع روستائی (AREDP) بتاریخ 01 فبروری سال 2015 که مطابق به 12 دلو سال 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر و جلسه قبل از آفرگشایی 21 جنوری 2015 مطابق به 01 دلو 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر تعین گردیده
آفرگشایی اسناد داوطلبی و جلسه قبل از آفرگشایی در تالار جلسه دفتر مرکزی برنامه ملی انکشاف صنایع روستائی، وزارت احیاء و انکشاف دهات واقع سرک دارالامان، سرک تیلا باغ کابل افغانستان در اوقات فوق الذکر تعین گردیده است
برای بدست آوردن معلومات بیشتر و اسناد مکمل داوطلبی میتوانید به آدرس ذیل مراجعه نماید و نیز اسناد مکمل داوطلبی را از ویب سایت وزارت احیاء و انکشاف دهات (www.mrrd.gov.af) و ویب سایت خدمات بازسازی و انکشافی افغانستان (www.ards.gov.af) بدست آورید
آدرس کابل

ایرول گمرک میدان هوایی کابل نمبر 6156587222 به اسم شرکت ARAO مفقود گردیده از اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

اداره مرکزی احصائیه تعداد 54 قلم فرنیچر باب (سایر تجهیزات دفتری مورد ضرورت خویش درسال 1394 قرارداد مینماید اشخاص اعم از دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد ارا داشته باشند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری بریاست مالی واداری واقع جاده مسعود بزرگ جوار هوتل اریانا مستقل ارگانهای محلی بسپارند شرطنامه ولست مشخصات تسلیم داده میشود قیمت شرطنامه مبلغ 500 افغانی میباشد 5637

◆ ◆ ◆ ◆

اطلاعیه
وزارت احیاٌ و انکشاف دهات (MRRD)
برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي
(AREDP)
برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي (AREDP) وزارت احیاء و انکشاف دهات یک مقدار وجوه مالي را از بانک جهاني غرض تطبیق پروژه هاي خویش بدست آورده و مصمم است تا یک قسمت از وجوه مالي بانک جهاني را غرض:
1. تهیه و خریداری 16,224 شانزده هزار و دو صد و بیست و چهار لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی هرات.
2. تهیه و خریداری 10,946 ده هزار و نو صد و چهل و شش لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی بامیان.
3. تهیه و خریداری 24,960 بیست و چهار هزار و نو صد و شصت لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی ننگرهار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۳ ل د مرغومي ۳ مه د ۱۴۳۶ ق د ربیع الاول لومړۍ د 24/12/2014

په پروان کې د اوبو لګولو کانال بیا فعالېږي

د افغانۍ پېر او پلور

یو امریکایي ډالر پېرودل په 58/00 افغانیو	پلورل په 58/10 افغانیو	
یو انګلیسي پونډ پېرودل په 90/00 افغانیو	پلورل په 90/10 افغانیو	
یوه یورو پېرودل په 71/10 افغانیو	پلورل په 71/20 افغانیو	
یو سعودي ریال پېرودل په 15/45 افغانیو	پلورل 15/50 افغانیو	
د اماراتو یو درهم پېرودل په 15/85 افغانیو	پلورل په 15/90 افغانیو	
زر پاکستاني کلدارې پېرودل په 575 افغانیو	پلورل په 576 افغانیو	
زر هندي کلدارې پېرودل په 935 افغانیو	پلورل په 940 افغانیو	
او زر ایراني تومانه پېرودل په 16/60 افغانیو	پلورل په 16/70 افغانیو	

روی تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پلچرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد

در جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی که دیروز به ریاست معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در باره تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان در پل چرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد. روز سه شنبه 2 جدی 1393 جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی تحت ریاست قانونپوه سرور ... ها طی شده و مطابق قانون نیز در مورد آن ها حکم کرده و مدت محکومیت را نیز سپری کرده اند، مطابق قانون از حبس رها شوند. در این جلسه در مورد توقیف خانه بگرام که به تازگی از سوی آمریکایی ها اداره آن به حکومت افغانستان سپرده شده است نیز پس از بحث های همه جانبه فیصله به عمل آمد ...

... که مرتکب جرایم امنیتی شده اند نیز که هم اکنون دوسیه آنها در محاکم ابتداییه و استیناف تحت دوران قرار دارند، سرعت بخشیده شود. هم چنین در جلسه فیصله به عمل آمد کسانی که تمام مراحل قضایی آن ... تا جلسه برای بحث و بررسی بیشتر با حضور نمایندگان ادارات ذیربط تحت ریاست سرپرست ستره محکمه برگزار شده و نتایج آن به معاون دوم رییس جمهور گزارش داده شود.

د افغان ځواکونو ترمنځ مطلقه...

ځکه کار واخلو. خو موږ د هوايي ملاتړ له ارخه ستونزه لرو »، له دې وړاندې ولسمشر محمد اشرف غني او د دفاع وزارت مقاماتو هم د امنيتي ارګانونو ترمنځ د همغږۍ له موجوديت منلې و. افغان حکومت هم په دې باوردی چې د افغانستان په امنيتي ارګانونو کې ظرفيتونه شته، خو لازمه همغږي نه ده موجوده. کارپوهان همدې موضوع ته په اشارې سره وايي! که د امنيتي ارګانونو ترمنځ د پام وړ همغږي موجوده وي او د استخباراتي معلوماتو په اړه په خپل وخت سره اقدام وشي، نو تر ډېره به د وسلوالو مخالفينو د تروريستي او دله ييزو حملو مخه ونيول شي.

«د امنیت او ثبات د ټینګښت لپاره دې غوڅ ګامونه...

او په دې لاره کې د یو پروګرام د لرلو پادونه وکړه او زیاته یې کړه چې په دې لاره کې د خلکو د همکارۍ رول ډېر رغنده او اغېزمن دی. وروسته د ۲۰۹ شاهين او د ۲۰۷ ظفر قول اردوګانو قوماندانانو د خپلو روانو ستونزو او ننګونو په اړه په اشارې او د ... غوښتنه کې چې دغه راز د ملي دفاع او د کورنیو چارو د وزارتونو او د ملي امنیت د لوی ریاست سرپرستانو له دغه پروګرام څخه د خپل ملاتړ په ترڅ کې د اوامرو د اجرا کولو په لاره کې تیاري څرګند کړ. د غونډې په پای کې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال د ...

... له یې د زیات دقت او پاملرنې غوښتنه وکړه. دوی د مواصلاتي لارو د پرانستلو، هېواد له ناکراریو د ځغردنې او نور ... د امنیت د ټامینولو په اړوند د جمهوري ریاست لومړي مرستیال ته ډاډ ورکړ په دې ... سیمو کې د ښو پایلو شاهده وي. غونډې ویښله چې لول امنیتي مرکزونه دې سر له سبا څخه د ملي دفاع په وزارت کې د دغه کار د تحقق لپاره په خپلو کارونو پیل کړي ... او ... شروع یې کړي.

باختر

برنامه معرفت باپولیس ازسوي...

کمر یک توطیه بزرگ از سوی دشمنان این کشور بود که تروریستان درمقابل نیروهای امنیتی ها ناکام ماندند. لیلما احمدي عضو مجلس سنا و محمد احسان ضیا فعال جامعه مدنی نیز درصحبت های شان از توانایی و شجاعت پولیس ملي صحبت نموده و برنامه معرفت با پولیس را یک اقدام نیک تلقي کردند. در اخیر مدال صلح برای پدر میرافغان افغر که چند روز قبل مانع یک انتحاري درکابل شد و به پدر محمد مصطفي تفویض ...

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

ایا پاکستان به د طالبانو پرضد راپورته شي؟

انګلستان چاپ، ابزروور Observer ورځپاڼې: ایا پاکستان به وکولای شي چې د پېښور له پېښې وروسته د طالبانو پر ضد راپورته شي؟ ...

له ۲۰۱۴ وروسته امریکا خپل سري عملیات...

... ګرځوي. جان کربي وویل، طالبان په دوو برخو ویشل شوي، چې، جنګي او غیرجنګي ډلې دي. ده وویل، هغوی چې پرموږ حملې کوي، موږ به یې هم له پرېږدو، خو هغوی چې جنګ نه کوي، موږ هم ورسره کار نه لرو. لږ ترلږه نورو امریکایي چارواکو هم دې ته ورته څرګندونې کړې وې، خو د امریکا ...

... ولس ګټو ته زیان نه ده، دوی وایي امریکا په افغانستان کې هغه اهداف چې غوښتل یې ترلاسه کړي. د دغه کمېسیون رییس عبدالقادر خالقي وايي، امریکا باید ټول هغه وسله وال یې تر نښه کړي چې د افغان حکومت پر وړاندې امنیتي ستونزې جوړه وي ((کله چې د امریکا شخصي ګټې په خطر کې وي نو افغانستان ... امنیتي ځواکونو ته روزنه او مشوره ورکړي. د سیاسي چارو یو شمیر افغان کارپوهان سپارښتنه کوي چې امریکا باید له افغانستان سره د امنیتي او دفاعي سند په اساس خپل مسوولیت ادا کړي. دوی وايي، امریکایي چارواکي باید له خپلو ژمنو سره سم افغان ځواکونه وروزي او د دې ځواکونو تجهیزاتو ته هم پام وکړي.

د افغان ځواکونو، تجهیز د روزنې په پرتله...

له لسو ورځو راهیسې د مخالفینو او افغان ځواکونو ترمنځ جګړه روانه ده. موریتس یو خیمز د پکتیکا د یحیی خیلو او د پېښور د پوځ پر یوه ښوونځي وروستیو حملو ته په اشارې وایي، چې د تروریزم د خپلو لپاره د افغانستان او پاکستان همکارۍ ډېره مهمه ده. "د ملي وحدت نوي حکومت له ګاونډیو هېوادونو سره د معاملو په بهیر پیل کړي دي، د پکتیکا او پېښور ورستیو خونړیو پېښو له په کتو افغانستان او پاکستان باید یو د بل په وړاندې د تورونو د لګولو لوبه پای ته ورسوي، دې پېښو ته په کتو باید دواړه هېوادونه مخکې ولاړ شي، زما په ګومان دواړه هېوادونه اوس د پخوا په پرتله یو له بل سره نږدې شوي". د افغان امنيتي ځواکونو د سرحدونو ښېږه دفاع افغان تجهیز زمنې له دې وړاندې امریکایي چارواکو هم کړې او د افغانستان دفاع وزارت د هوايي ځواک کمښت د امنيتي ځواکونو مهمه خلا بللې ده. څېړونکي وايي، که څېرې امریکا او ناټو په دې برخه کې کړې ژمنې ژرعملي نه کړي، له ۲۰۱۲ کال ورسته به د افغانستان ځواکونو ته سخته وي

یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې کیږي

په نړیوالو بازارونو کې پرون یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې شول. د پښتني بانک د سره زرو د مارکیټ یوه پلورونکي قاهرخان ددغه خبر په تاییدولو سره وویل، اوس د کابل په بازارونو کې یو ګرام مصري سره زر په ۲۳۵۰ افغانیو، کویتي په ۲۲۰۰ افغانیو، سنګاپوري په ۱۶۵۰ افغانیو او یو ګرام په ۲۳۰۰ افغانیو، بحریني په ۲۰۰۰ افغانیو، عربي په ۱۹۰۰ افغانیو، ایراني پلورل کېدل. روسي سره زر په ۱۴۵۰ افغانیو

باختر

بهرنۍ لنډې خبرونه

په شمالي کوریا کې انټرنیټ له لاسرسي بیا پیدا شو

چین هم انټرنیټي بریدونه غندي

کردان په عراق کې د پرمختګ په حال کې دي

الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشر شو

ایران: په کورونو کې د بهرنیو میرمنو کارکول ممنوع دي

... یاد فلیپیني ښځینه خدمتګارانو کارکول ناقانونه عمل دی. ددغه وزارت د بهرنیو وګړو په کارګومارلو مدیر علي اقبالي وویل، په ایران کې کورونو کې په کارګوماري له ۹۱ تر تر ۱۸۰ ورځو پورې زنداني شي فلیپیني چارواکي اټکل کوي چې شاوخوا ۲ میلیونه وګړي یې په فلیپیني یا د نورو هېوادنو میرمنو ته د کار اجازه نه ده ورکړل شوې او وایي ((که په کورونو کې منځني ختیځ کې په کار بوخت دي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

کتونکې ډله
- سیدیوسف شریفي
- محمد صادق قلندري
- میر محمدي عزیزي
- اصغر بني

د ورځپاڼو رئیس دکتور شمس الحق آریان فر	۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
امر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مرستیال شاولي قرار	۰۷۹۹۳۱۲۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول ګزار شیرمحمد نظري	۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
دیزاین احسان الله یحي	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک hewad1948@yahoo.com

د ورځپاڼو وېب سایټ www.dailies.gov.af

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library